

ВОЈНИ СИНДИКАТ СРБИЈЕ

• 25000 Сомбор ул. Стапарски пут Ц-12/2 стан 16 Србија •
• ПИБ 107854436 • МБ 08940843 • ТР 205-184560-84 •
Генерални секретар 066/271112 Факс: 025/441-211
e-mail sekretariat@vojnisingikatsrbije.rs

ПРВИ И ЈЕДИНИ РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У МО И ВС
СНАГА - ПОВЕРЕЊЕ - ПОШТОВАЊЕ

Деловодни број: ПР I- 79/20 Датум: 04. новембар 2020

ПРИМЕДБЕ НА НАЦРТ ЗАКОНА О ВОЈСЦИ СРБИЈЕ ИЗРАЂЕНОГ ОД СТРАНЕ ТЕХНИЧКЕ АДМИНИСТРАЦИЈЕ МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ У ПЕРИОДУ ОД АПРИЛА ДО ОКТОБРА 2020 ГОДИНЕ

Војни синдикат Србије, обратио се почетком новембра 2020 године, Влади Р. Србије и министру одбране, захтевом да се из процедуре у потпуности повуче нацрт Закона о Војсци Србије, израђен у периоду од априла до октобра 2020. године, од стране администрације Министарства одбране у техничком мандату претходне Владе, и да се све активности на припреми и имплементацији овог нацрта Закона о Војсци Србије, у потпуности обуставе јер је овај нацрт закона штетан за уставни поредак Р. Србије и њен углед у домаћој и светској јавности.

Општи утисак о овом нацрту Закона о Војсци Србије, јесте да тај закон суштински ништа битно не мења у односу на Закон о Војсци Србије који је тренутно у примени, док са друге стране ствара бројне проблеме и врло је споран са аспекта елементарних права и слобода гарантованих Уставом Р. Србије и потврђеним међународним уговорима, па је нејасно зашто је уопште отпочет рад на његовој изради.

Велику мистерију и сумњу у лоше намере аутора овог нацрта Закона о ВС, ствара чињеница да највећи и једини репрезентативни синдикат запослених у Војсци Србије, а то је Војни синдикат Србије, није био укључен у радну групу за његову израду, нити је икада позван на било који састанак одржан на тему израде овог нацрта закона на чијој изради је отпочето и сачињен је у техничком мандату тадашњег министра одбране Александра Вулина. Такође, када је Војни синдикат Србије сазнао да је овај нацрт Закона о ВС израђен и тражио да добије његов примерак, о чему има право да буде обавештен у складу са чланом 209. Закона о раду, Министарство одбране је одбило да исти достави синдикату.

Овај нацрт Закона о Војсци Србије, није израђен према правним начелима и правилима струке по којима се израђују закони, а за његовим доношењем није постојала никаква стварна потреба. Закони се пре свега доносе да би се њима уредиле или унапредиле вредности демократског друштва, сагласно међународним стандардима људских и

мањинских права и слобода, као и пракси међународних институција, али и ради усклађивања са потребама и променама у друштву или области која је предмет уређивања закона. У конкретном случају, ништа од наведеног није наступило да би смо рекли да је овом закону то био циљ и разлог за доношење. Ако се сагледају одредбе, односно правне норме које садржи, јасно је да је он писан, не да би унапредио област на коју се односи, већ да би је уназадио и у њој између осталог ограничио већ достигнут ниво права и слобода.

Овим нацртом Закона о ВС, наша војска и држава се дискредитују и сврставају у групу земаља у којима људске слободе и вредности савременог света ништа не значе, а итекако их удаљава од стандарда и норми Европске уније. Правне норме - одредбе, које садржи овај нацрт Закона о ВС, за око 80% су само козметичке природе и представљају углавном на негативан начин измењене поједине одредбе сада важећег Закона о Војсци Србије.

Оно што је итекако спорно је чињеница да овај закон на недопуштен и правно нестручан начин задире у области и предмете других системских закона, попут Закона о раду, Закона о уређењу судова, кривичних закона и сл. са искључиво лошом намером. Поред тога, он садржи бројне неуставне и дискриминишуће одредбе које су у супротности са ратификованим међународним уговорима, Европском социјалном повељом и нормама са којима би морао да буде у сагласју, а није. Такође, овај нацрт закона умањује већ достигнут ниво права и друштвених норми, што не допушта Устав. О моралним нормама и правилима сувишно је говорити. Између осталог, он потире одредбе других системских закона и укида права и правила понашања које јемчи Устав, што је недопустиво.

У облику у коме је дат, овај нацрт закона представља један нефункционалан материјални закон јер је преобиман (има преко 300 чланова), а исто тако, у много норми и питања које би требао да уреди, остао је недоречен, јер не даје могућност правилног и тачног тумачења норми које је требао да дефинише, а није. Као такав прилично је конфузан, а оно што га највише оперећује је чињеница да су норме које су га учиниле опширним буквално преписане из сада важећих уредби и правилника који су подзаконска акта настала управо из сад важећег Закона о ВС. То другим речима значи да би у случају потребе да се норме (које су сада предмет подзаконских аката), у случају потребе за њиховим изменама и допунама које се често јављају, морале да прођу процедуре које подразумевају измене и допуне закона, што је итекако компликовано, скупо, дуго траје и поставља питање коме је то у инересу, имајући у виду да закони треба да буду ефикасни и једноставни.

У наставку овог акта, цитиране су спорне одредбе овде побијаног нацрта Закона о Војсци Србије, а испод њих су дате примедбе у виду кратких образложења разлога којима се конкретна спорна одредба побија.

НАЦРТ ЗАКОНА О ВОЈСЦИ СРБИЈЕ 2020

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се надлежност и организација Војске Србије, командовање и руковођење, служба у Војсци Србије и друга питања од значаја за Војску Србије.

Примедба:

Предмет уређивања је заправо садржај закона из ког се јасно види која питања овај закон уређује. У овом члану нигде није наведено да се овим законом уређује рад “судова у ВС” као и услови за рад синдиката, а њиме се и та питања уређују. Аутору овог закона је јасно да је итекако спорно да питања која су предмет других системских закона уређује овим законом, јер се нпр. рад судова уређује Законом о уређењу судова, а рад и права синдиката Законом о раду. Такође, у овој одредби недостаје, а требало би да стоји оно што је заиста предмет Закона о Војсци Србије, а то је положај ВС, начела службе, специфична служба и служба под отежаним условима, чиновни, симболи и обележја, војни празници, називи јединица и установа, верска служба, одговорност за штету коју причини ВС, демократска и цивилна контрола ВС, јавност рада, канцеларијско пословање и евиденције итд.

2. Дефиниције

Члан 2.

Појмови који се користе у овом закону имају следеће значење:

- 1) Војноевиденциона специјалност - приказ потребних или стечених способности за обављање дужности војних лица;*
- 2) Евиденциона специјалност - приказ потребних или стечених способности за обављање дужности војних службеника;*
- 3) Материјална средства - покретне и непокретне ствари за потребе Војске Србије и то материјална средства на употреби Војске Србије, материјална средства из ратне резерве Војске Србије и ствари из пописа;*
- 4) Материјална средства стављена на располагање - средства која су држављани Републике Србије и страни држављани ставили на располагање Војсци Србије, а која нису у евиденцији Министарства одбране и Војске Србије;*
- 5) Добровољци - лица која не подлежу војној обавези, као и војни обвезници који немају ратни распоред, а која слободном вољом, без позива, ступе у Војску Србије за време ратног или ванредног стања;*
- 6) Овлашћено службено лице Војне полиције - лице која обавља полицијске послове у Министарству одбране и Војсци Србије и послове опште безбедности примењујући полицијска овлашћења, мере и радње;*
- 7) Потреба службе –*
- 8) Место службовања – општина, односно град на чијој територији се претежним делом врше дужности;*

- 9) *Војни стипендиста – ученик, односно студент који се на основу уговора о стипендирању закљученог са Министарством одбране школује за вршење дужности на које се постављају и распоређују професионални припадници Војске Србије;*
- 10) *Оружје за личну безбедност - полуаутоматско кратко ватрено оружје (пиштољи и револвери).*

Појмови употребљени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни женски и мушки род лица на која се односе.

Примедба:

У овом члану недостају многи појмови које је важно растумачити и дефинисати, попут војне етике, која се овим законом разрађује, субординације, једностарешинства, војних дисциплинских судова, у смислу тога да ли они јесу судови или нису, синдиката у погледу њихове дефиниције и делокруга, појма командант, командир, војни службеник, чин, звање итд. итд. Ако се аутор упустио у обраду и објашњавање појединих важних појмова онда је циљ ове норме морао до краја бити исуњен, а то је да објасни све потенцијално спорне појмове који се користе у овом закону.

Начело субординације, једностарешинства и јединства командовања

Члан 4.

Служба у Војсци Србије заснива се на субординацији, као односу између претпостављеног и потчињеног и једностарешинству и јединству командовања, као начину командовања и руковођења у Војсци Србије.

Према односима у служби, припадници Војске Србије могу бити претпостављени и потчињени.

Претпостављени је лице које на основу закона или другог прописа командује, односно руководи.

Према чиновима и дужностима, војна лица могу бити старији и млађи.

Старији је лице које има виши чин, а ако су лица истог чина – лице на вишој дужности.

Примедба:

Недостаје дефиниција-појам субординације и једностарешинства. Шта је то, шта она подразумева?

Начело неутралности

Члан 5.

Војска Србије је идеолошки, интересно и политички неутрална.

Примедба:

Изузетно спорна одредба јер није прописала да је Војска Србије страначки неутрална. То што је политички неутрална не значи и да је страначки и да неко не може да користи и злоупотребљава војску у страначке сврхе што смо до сад у пракси више пута имали као случај.

Начело спречавања сукоба интереса

Члан 6.

Служба у Војсци Србије не сме се вршити на начин да се јавни интерес подреди личном интересу, нити ради стицања противправне материјалне или нематеријалне користи.

Примедба:

Недоречена норма и прилично конфузна. Недостаје главно, а то је да се Војска Србије не подреди личном интересу. Врло је дискутабилно то где је у јавном интересу интерес ВС? Стицање противправне материјалне и нематеријалне користи дефинисати Законом о ВС је сувишно и недоречено, јер је свако противправно стицање користи за себе или другог забрањена и санкционисана радња прописана Кривичним закоником кроз нпр. кривично дело злоупотребе службеног положаја.

Начело војне етике

Члан 7.

Служба у Војсци Србије врши се у складу са општим етичким начелима војне професије, основним моралним вредностима и нормама понашања.

Примедба:

Шта је војна етика и која су то начела војне професије? Шта је циљ ове правне норме? Када би смо тражили циљно тумачење, какав одговор би смо добили када не знамо ко је, где и којим правно обавезујућим актом прописао етичка начела војне професије? Ако је неко хтео да их пропише онда је управо овај закон то требао да уради, а није.

Начело забране дискриминације

Члан 8.

У Војсци Србије забрањена је дискриминација, у складу са законом.

Примедба:

Због специфичности војне организације и начина вршења војне службе, овим законом би требало ближе прописати који су то за војску карактеристични примери дискриминације како би се она лакше препознала. Шта је са примерима дискриминације особа женског пола, синдикалних представника у ВС или потчињених од стране претпостављених и сл. Такође је ради препознавања права припадника ВС, важно прописати коме се припадници ВС обраћају у случају да су дискриминисани. Важно је нпр. рећи да се у тим случајевима обраћају Поверенику за родну равноправност под истим условима као и остали грађани и да због тога не могу бити позвани на одговорност пред послодавцем.

1. Надлежност Војске Србије, мисије и задаци Војске Србије

Члан 10.

Војска Србије, у складу са Уставом, законом, потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права, врши своје надлежности реализовањем следећих мисија:

- 1) одбрана Републике Србије од оружаног угрожавања споља,*
- 2) учешће у изградњи и очувању мира у региону и свету и*
- 3) подршка цивилним властима у супротстављању претњама безбедности.*

Војска Србије реализује мисије из става 1. овог члана извршавањем задатака.

Примедба:

У ставу 1. тачка 3) искључује помоћ становништву у случају елементарних непогода, ванредних ситуација и сл. јер предвиђа подршку цивилним властима само у случају претњи за безбедност, што је прилично недоречен термин, а по свом значењу више одговара некој конфликтној ситуацији него оној проузрокованој природним непогодама или катастрофама.

Став 2. је потпуно непотребан, то је опште познато.

Учешће у изградњи и очувању мира у региону и свету

Члан 12.

Војска Србије, у извршавању задатака ове мисије, доприноси очувању националне, регионалне и глобалне безбедности и мира у свету:

- 1) учешћем у међународној војној сарадњи,*
- 2) спровођењем припрема за учешће у мултинационалним операцијама и*
- 3) учешћем у мултинационалним операцијама.*

Министар одбране усваја план међународне војне сарадње и одлучује о организовању заједничких војних вежби у Републици Србији, односно учешћу припадника Војске Србије у заједничким војним вежбама које организују оружане снаге других земаља, у складу са законом и закљученим међународним уговорима.

Употреба Војске Србије ван граница Републике Србије уређује се посебним законом.

Примедба:

Овде је врло дискутабилно. Да ли је министар тај који одлучује о организовању заједничких војних вежби које организују оружане снаге других земаља јер је употреба Војске Србије ван граница Србије у надлежности Народне скупштине. Министар би могао да предлаже и планира, а Скупштина да одлучује и одобрава. Или можда чак Председник Републике. Ово је потребно додатно размотрити и разрадити. Поред тога, ако се употреба Војске Србије ван граница Р. Србије уређује посебним законом, зашто је онда овим законом дато право министру да о томе одлучује!?

2. Командовање и руковођење

Командовање

Члан 14.

Командовање је доношење одлука, додељивање задатака, усмеравање делатности потчињених и контрола спровођења одлука у току извршавања задатака.

Председник Републике командује Војском Србије, као Врховни командант.

Право командовања у Војсци Србије имају начелник Генералштаба Војске Србије и војна лица на дужностима старешина у Војсци Србије, у складу са законом.

Примедбе:

Командовање у смислу војне струке је на првом месту издавање наредби и наређења које се беспоговорно изршавају, па тек онда доношење одлука. Наредбама и наређењима се додељују задаци и све остало што из тога произилази. Овде се нигде не спомињу наредбе и наређења. Председник Републике је једини командант Војске Србије, то је јасно дефинисано и садашњим Законом о ВС, а Начелник Генералштаба и сви остали не командују војском у целини него њима потчињеним саставима. Ову одредбу је потребно поново размотрити и стручно дорадити.

Руковођење

Члан 15.

Руковођење је спровођење утврђене политике одбране кроз извршавање закона и других аката врховног команданта, Народне скупштине, Владе и министра одбране.

Министар одбране руководи Војском Србије.

Право руковођења у Војсци Србије имају начелник Генералштаба Војске Србије и војна лица на дужностима старешина у Војсци Србије, у складу са законом.

Примедба:

Ово је одредба која ствара колизију са одредбом која уређује командовање. Министар не може да руководи Војском Србије, он може да руководи само Министарством одбране. Ова одредба ствара могућност да се министар директно меша у командовање Војском Србије. Поред тога, у смислу субординације и једностарешинства, где је ту министар? Да ли је он у командном смислу надређен Председнику или Начелнику Генералштаба? Наравно да није. У том смислу он не може ни на који начин да руководи Војском Србије јер је појам руковођење идентичан појму командовање. Командовање је заправо руковођење војском. Да је аутор овог закона из струке и да је изучавао предмет "руковођење и командовање" знао би правилно да користи ове термине.

3. Контрола Војске Србије

Демократска и цивилна контрола

Члан 16.

Војска Србије је под демократском и цивилном контролом.

Демократска и цивилна контрола Војске Србије подразумева контролу од стране легитимно изабраних представника грађана и грађана, у циљу провере законитости извршавања надлежности Војске Србије, а обухвата:

- 1) контролу употребе и развоја Војске Србије;*
- 2) интерну и екстерну контролу трошкова за потребе Војске Србије;*
- 3) праћење стања и обавештавање јавности о стању припрема Војске Србије, у складу са законом;*
- 4) обезбеђење слободног приступа информацијама од јавног значаја и*
- 5) утврђивање одговорности за вршење војних и других дужности, у складу са законом.*

Примедба:

У делу који прописује шта обухвата цивилна контрола војске, требало би додати и примену и поштовање начела употребе војске и поштовања грађанских, људских и свих других права и слобода прихваћених међународним уговорима укључујући и родну и сваку други равноправност.

Обавештавање јавности

Члан 18.

Министарство одбране обавештава јавност о активностима Војске Србије, као и о другим чињеницама од значаја за извршење мисија и задатака Војске Србије, у складу са законом.

Начин обавештавања јавности о активностима и чињеницама из става 1. овог члана уређује министар одбране.

Примедба:

Имајући у виду да је Председник Републике командант ВС, исправније би било да он, преко војног кабинета ближе прописује (нпр. неким правилом) начин обавештавања јавности о активностима Војске Србије, а да министар то ради за Министарство одбране. Војска Србије и Министарство одбране су две различите држане институције и логично је да Војска Србије има своју информативну службу. Такође, када је војска у питању, ова надлежност се може пренети и на Начелника Генералштаба, односно на Генералштаб јер је он највиши оперативни орган у ВС који треба и мора да има свог портпарола.

Одликовања, признања и награде

Члан 22.

Припадницима Војске Србије, државним службеницима и намештеницима у Министарству одбране, командама, јединицама и установама Војске Србије и другим субјектима, за остварене резултате и доприносе у остваривању надлежности Војске Србије, могу се додељивати признања, посебна признања и награде.

Лицима из става 1. овог члана, могу се додељивати одликовања Републике Србије, у складу са посебним законом.

Министар одбране уређује врсте признања, посебних признања и награда из става 1. овог члана, критеријуме и начин за њихову доделу, ако овим законом није другачије уређено.

Посебна признања (војне спомен медаље и војне споменице, Значку војника на служењу војног рока и образац захвалнице војнику на служењу војног рока – Захвалнице отаџбине) израђује Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца.

Примедба:

Неуставно је, противно слободном тржишту и забрани монополистичког положаја да се у закон уграђује одредба која директно протежира и доводи у монополистички положај било кога, у овом случају Завод за израду новчаница и кованог новца. То заправо значи да нико други са тржишта, чак и ако би био повољнији понуђач по цени и квалитету, не може да уђе у уговорни однос са Војском Србије, ради израде спомен медаља и других награда и признања војске.

5. Организација и мобилизација Војске Србије

Организација Војске Србије

Члан 24.

Војска Србије организује се на стратегијском, оперативном и тактичком нивоу у команде, јединице и установе.

Организација Војске Србије успоставља се као мирнодопска и ратна и утврђује се актима о организацији.

Организацију Војске Србије, односно услове за образовање и унутрашње уређење команди, јединица и установа уређује министар одбране, у складу са основама мирнодопске и ратне организације коју утврђује председник Републике.

Генералштаб Војске Србије је највиши стручни и штабни орган за припрему и употребу Војске Србије, у складу са законом.

Акта о организацији команди, јединица и установа Војске Србије и акта о организацији организационих целина ван Војске Србије, чија је унутрашња организација и систематизација радних места утврђена формацијом, доноси министар одбране на предлог начелника Генералштаба, односно на предлог надлежног руководиоца организационе целине ван Војске Србије.

Примедба:

Организацију и формацију Војске Србије треба и природно је да доноси Председник Републике као њен командант, а да му предлоге и припрему за то врши Генералштаб, као највиши штабни орган војске. Управо то је посао Генералштаба. Никако то не може да ради министар, јер је он цивилни орган и нестручан за тако нешто. Какве везе има министар одбране са условима за образовање и унустрашње уређење команди, јединица и установа Војске Србије? Он евентуално може да пропише критеријуме у складу са политиком одбране или стратешким документима па да у оквиру тих критеријума Генералштаб припреми акта формације које касније одобрава о доноси Председник Републике.

Формација

Члан 25.

Формацијом се свакој организационој целини намењеној за самостално извршење задатака, прописују: организациона структура, делокруг и надлежности, формацијска места и описи послова, као и други елементи битни за функционисање организације.

Формацијским местима сматрају се сва места утврђена формацијама у Војсци Србије и организационим целинама ван Војске Србије чија је организација утврђена формацијом, као и радна места ван Војске Србије за које је предвиђено да послове истих обављају професионални припадници Војске Србије.

Елементе формацијских места, односно називе формацијских места, формацијске чинове и положајне групе за професионална војна лица и називе формацијских места, групе радних места и број бодова за војне службенике прописује министар одбране, осим елемената формацијских места за која се прописују формацијски чинови генерала, које утврђује председник Републике, на предлог министра одбране

Примедба:

Где је појам формације? Најпре је требало рећи да војска има персоналну и материјалну формацију, па онда разрадити шта подразумева једна, а шта друга. Овако дефинисана одредба је генерално лоша. Ништа не унапређује у односу на досадашње решење у постојећем Закону у ВС.

Мобилизација

Члан 27.

Мобилизацијом Војска Србије из мирнодопске организације и стања прелази на ратну организацију и стање приправности за извршење мисија и задатака.

Мобилизација се спроводи по Плану мобилизације Војске Србије, по обиму може бити општа и делимична, а саопштава се јавним оглашавањем, односно појединачним позивом.

Општа мобилизација

Члан 28.

Општа мобилизација наређује се за извршење мисија и задатака Војске Србије, а обухвата све команде, јединице и установе Војске Србије, као и потребна материјална средства.

Општу мобилизацију наређује председник Републике.

Делимична мобилизација

Члан 29.

Делимична мобилизација Војске Србије наређује се за извршење мисија и задатака Војске Србије, а обухвата потребан део команди, јединица и установа Војске Србије и потребна материјална средства.

Делимична мобилизација може се наредити и ради: провере спремности за извршење мобилизације, извођења планираних вежби и контроле организовања припрема за одбрану.

Делимичну мобилизацију, по правилу, наређује председник Републике.

Делимичну мобилизацију из става 2. овог члана може наредити и старешина на командној или руководећој дужности кога овласти председник Републике.

Примедба за члан 27; 28. и 29:

Овако дефинисане одредбе о мобилизацији ближе су Закону о одбрани, а не Закону о ВС. У смислу обавеза војске, треба ближе и јасније да пропишу улогу, обавезе и радње које Војска Србије реализује у мобилизацији. Шта ко ту конкретно ради, наређује и реализује. Ове одредбе су више појмовне у виду дефиниција него оперативне. На крају би могла да стоји, а нема је, и одредба која каже ко ближе прописује и на који начин (правилником, уредбом и сл.) поступање војске у мобилизацији. Ко израђује, чува и извршава такозвана "моб. документа". О томе ни речи.

Стални састав Војске Србије

Члан 31.

Стални састав Војске Србије чине војна лица:

- 1) Професионална војна лица*
- 2) Војници на службењу војног рока*
- 3) Лица у резервном саставу док се налазе на војној дужности у Војсци Србије*
- 4) Пунолетни ученици и кадети војношколских установа који се школују за војне дужности*
- 5) Лица на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире*

Стални састав Војске Србије чине и војни службеници.

Примедба:

Недостају и добровољци док врше војне дужности. Није увек нужно да добровољци буду и резервисти. У пракси се показало као празнина то што добровољце не препознају закони, а многи су учествовали у саставу војске у борбеним и ратним дејствима протеклих деценија. Поред тога, шта је са активном резервом која би такође требала да буде у радном односу у ВС.

Резервни састав Војске Србије

Члан 35.

Резервни састав Војске Србије чине:

- 1) резервни официри,*
- 2) резервни подофицири и*
- 3) војници у резерви.*

Резервни састав Војске Србије дели се на активну резерву и пасивну резерву.

Ступање у активну резерву, као и права и обавезе лица у активној и пасивној резерви, уређују се посебним законом.

Примедба:

Зашто би се ступањем у активну резерву, права и обавезе, уређивале посебним законом кад су они део војске. Чак је дискутабилно да ли они треба да буду уврштени у појам професионални припадници Војске Србије, јер је неспорно да би они били у радном односу, односно примали и плату од Војске Србије за то што су у њеној активној резерви.

Родна неутралност

Члан 36.

Одредбе овог закона о саставу Војске Србије једнако се односе на жене и мушкарце.

Примедба:

Наслов је противречан садржини одредбе. Ваљда би наслов ове одредбе требао да гласи “родна равноправност”. Овако испада да је ВС родно неутрална и да не прихвата норму и начела родне равноправности.

Оперативна и криминалистичка обрада

Члан 45.

Овлашћена службена лица Војне полиције спроводе оперативну и криминалистичку обраду према запосленом у Министарству одбране и припаднику Војске Србије ако постоје основи сумње да су учинили кривично дело за које се гоне по службеној дужности, а у случајевима из члана 44. став 2. и према лицима ван Министарства одбране и Војске Србије.

Начин обављања оперативне обраде из става 1. овог члана прописује министар одбране.

Примедба:

Имајући у виду да оперативна и криминалистичка обрада подразумева примену одређених мера и радњи прописаних ЗКП и Законом о полицији, зашто би министар одбране, као неко ко није законодавни орган власти, прописивао начин оперативне обраде. Тим пре што то подразумева и задирање у нека основна људска права и слободе попут тајног праћења и снимања и сл. Ово би евентуално могло да буде у надлежности Владе, а никако министра.

Поступање по захтеву војнодисциплинских органа

Члан 46.

Овлашћена службена лица Војне полиције поступају по захтеву војног дисциплинског тужиоца и председника војног дисциплинског суда за довођење лица за које постоје основи сумње да су извршили дисциплински преступ, а која избегавају саслушање у дисциплинском извиђају или на главном претресу пред војним дисциплинским судом.

Примедба:

Неуставна одредба и као таква се има брисати. Војни дисциплински судови су органи управе, а не органи судске власти. Они не могу наређивати лишење слободе, а тако ни било које радње полиције у вези са лишавањем слободе и присилним довођењем. Нејасно је како професионални припадник војске за кога се води дисциплински поступак пред управним органом послодавца може да избегава саслушање. Или је на послу или није. Ако је на послу-радном месту, онда је јасно да не може да избегава дисциплински поступак пред послодавцем.

Дужност учесника у саобраћају

Члан 47.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са значењем знака, односно наредбе које даје овлашћено службено лице Војне полиције које врши непосредно регулисање саобраћаја у вршењу безбедносне заштите одређених личности и када тиме

одступају од значења светлосног саобраћајног знака или значења другог саобраћајног знака или значења ознаке на коловозу и тротоару или правила саобраћаја.

Примедба:

Недоречена - непотпуна правна норма. Треба да стоји ‘‘војни учесници у саобраћају’’.

Службена легитимација и значка

Члан 50.

Овлашћеним службеним лицима Војне полиције издаје се посебна службена легитимација и значка.

Образац, изглед, издавање, коришћење и уништавање посебне службене легитимације и значке овлашћених службених лица Војне полиције, уређује министар одбране.

Примедба:

Имајући у виду да је војна полиција јавни орган државе са полицијским овлашћењима, и да у неким случајевима своја овлашћења примењује према цивилима, службену легитимацију мора да прописује Влада уредбом, што је и до сад био случај. Ово тим пре, што се уредбе објављују као јавни пропис у Службеном гласнику Р. Србије и доступне су свима, што није случај са актима која доноси министар.

III. СЛУЖБА У ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

1. Појам

Члан 55.

Служба у Војсци Србије је вршење војних и других дужности у складу са овим законом.

Војне дужности су дужности које врше војна лица.

Друге дужности су дужности које врше војни службеници.

Службом у Војсци Србије сматра се и школовање у војношколским установама држављана Републике Србије за војне и друге дужности и друго стручно оспособљавање за официре и подофицире.

Службу у Војсци Србије могу да врше само држављани Републике Србије.

Изузетно од става 5. овог члана, службу у Војсци Србије могу да врше и лица која немају држављанство Републике Србије, за време ратног или ванредног стања, ако ступе у Војску Србије као добровољци.

Примедба:

Шта је са резервистима који су позвани да врше војну службу или је врше у активној резерви? Овде се третирају страни држављани као добровољци док претходне одредбе уопште не препознају ту категорију у погледу права и обавеза које проистичу из службе у војсци.

Специфична служба и служба под отежаним условима

Члан 56.

Специфична служба је служба која се врши у условима животне средине неприродне за рад човека.

Специфичном службом сматрају се летачка, падобранска и ронилачка служба у Војсци Србије.

Служба под отежаним условима је служба која се врши на радним, односно формацијским местима и пословима на којима су професионални припадници Војске Србије изложени штетним утицајима.

Министар одбране уређује специфичну службу и одређује послове, радна и формацијска места у Војсци Србије и Министарству одбране на којима се врши специфична служба, односно служба под отежаним условима.

Примедба:

Зашто пиротехничари нису специфична служба? Не може министар одбране сам да одређује послове, радна и формацијска места на којима се врши специфична служба и служба под отежаним условима. То мора да ради на предлог, мишљење или препоруку стручног органа или лица медицине рада. Ова одредба није добра.

Заклетва

Члан 57.

Приликом ступања у службу у Војсци Србије, лице које се прима у службу у својству професионалног војног лица и лице које ступа на службење војног рока са оружјем, полажу заклетву, која гласи:

*„Ја (име и презиме), заклињем се својом чашићу **и животом**, да ћу чувати и бранити независност, сувереност и територијалну целовитост Републике Србије“.*

Алтернативно:

„Ја (име и презиме), заклињем се својом чашићу, да ћу животом чувати и бранити независност, сувереност и територијалну целовитост Републике Србије“.

Примедба:

Недостаје уставни поредак, а њега војска итекако штити и треба да штити.

б) Специфична формацијска места

Члан 59.

Специфична формацијска места у Министарству одбране и Војсци Србије су места на којима се врше послови који су такве природе да је за њихово обављање неопходно поседовање посебних знања и вештина или се ради о дефицитарним занимањима.

Министар одбране, на предлог начелника Генералштаба, односно руководиоца унутрашње јединице и органа управе у саставу Министарства одбране одређује специфична формацијска места, односно дефицитарна занимања у Војсци Србије, односно Министарству одбране.

Примедба:

Ако ради на специфичном формацијском месту, онда чињенично врши и специфичну службу, а тако га закон не препознаје. Ово је прилично конфузна - нејасна одредба.

в) Пријем у својству професионалног војног лица

Услови за пријем

Члан 60.

У службу у Војсци Србије у својству професионалног војног лица може бити примљено лице које испуњава следеће опште услове:

- 1) да је држављанин Републике Србије;*
- 2) да је пунолетно;*
- 3) да му није престала служба у Војсци Србије нечасно;*
- 4) да му није престао радни однос у државном органу, органу аутономне покрајине, органу јединице локалне самоуправе или јавној служби због теже повреде дужности из радног односа или теже повреде обавеза из радног односа, односно повреде радне дисциплине;*
- 5) да није осуђивано на казну затвора од најмање шест месеци;*
- 6) да нема безбедносних сметњи за пријем у службу у Војсци Србије, у складу са прописима којима је уређено вршење безбедносне провере у Министарству одбране и Војсци Србије;*
- 7) да је здравствено способно за службу у Војсци Србије;*
- 8) да је испуњава критеријуме физичке способности за службу у Војсци Србије, у складу са прописима којима је уређена процена физичке способности у Министарству одбране и Војсци Србије;*
- 9) да испуњава критеријуме психолошке процене, у складу са прописима којима је уређено вршење психолошке делатности у Министарству одбране и Војсци Србије;*
- 10) да је завршило одговарајућу војну обуку са оружјем.*

У службу у Војсци Србије у својству професионалног војног лица може бити примљено лице које, поред општих услова из става 1. овог члана испуњава и следеће посебне услове:

- 1) За пријем у својству официра:*

(1) да није старије од 45 година;
(2) да има завршене основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова или основне студије у трајању од најмање четири године или основне струковне студије са завршеним струковним специјалистичким студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова или интегрисане академске студије из поља медицинских наука.

2) За пријем у својству подофицира:

(1) да није старије од 40 година;

(2) да има средње образовање у трајању од четири године;

(3) да је завршило одговарајуће стручно оспособљавање за подофицира.

3) За пријем у својству професионалног војника:

(1) да није старије од 30 година;

(2) да има најмање основно образовање.

У службу у Војсци Србије у својству професионалног војног лица може бити примљено лице које поред опитих и посебних услова прописаних овим законом испуњава и услове утврђене формацијом односно систематизацијом.

Акт о пријему у службу у Војсци Србије лица које не испуњава услове из ст. 1. и 2. овог члана ништав је.

Примедба:

Неуставна и опширна одредба која треба да буде предмет подзаконског акта који се лако може прилагођавати потребама службе и попуне. Закон је теже мењати сваки пут кад је потребно мењати и критеријуме за пријем. Поред тога, одредба која каже да се у службу неће примити неко ко је "нечасно" изгубио службу у ВС представља дискриминацију и повреду људског достојанства које се јемчи Уставом. Ко је тај ко било кога може јвно да прогласи нечасним, а нарочито да тај епитет буде било какав услов или критеријум процесно валидан и мериторан за одлучивање о нечијем праву на рад и запослење, нарочито у државном органу.

Пријем на одређено време

Члан 61.

Лице које испуњава услове за пријем у службу у Војсци Србије у својству професионалног војног лица, може бити примљено у службу на одређено време, до пет година.

Наредбу о пријему у службу у својству професионалног војног лица на одређено време доноси министар одбране или лице које он овласти, у складу са законом.

Лице за које је донета наредба из става 2. овог члана закључује уговор о раду на одређено време.

Уговор о раду на одређено време садржи:

1) назив команде, јединице и установе у којој ће лице обављати дужност;

2) презиме, име родитеља, име и јединствени матични број грађана (ЈМБГ) лица које се прима на одређено време;

- 3) пребивалиште, односно боравиште;
- 4) занимање;
- 5) род и службу у коју се лице прима;
- 6) чин у којем се лице прима;
- 7) место службовања;
- 8) трајање уговора;
- 9) трајање пробног рада;
- 10) дан, месец и година почетка и завршетка рада;
- 11) права и обавезе уговорних страна

Након истека периода од пет година службе на одређено време по једном или више уговора о раду на одређено време, може се закључити нови уговор о раду на одређено време до пет година којим се служба на одређено време продужава, с тим да последњи уговор истиче када професионално војно лице наврши 53 године живота.

Закључивање новог уговора из става 5. овог члана не сматра се новим пријемом у службу у Војсци Србије.

Изузетно од става 5. овог члана, уколико потребе службе захтевају, служба на одређено време може се продужавати закључењем новог уговора о раду на одређено време до пет година, по одлуци министра одбране, с тим да последњи уговор истиче испуњењем услова за одлазак у пензију у складу са законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Примедба:

Непотребно опширна одредба чији садржај треба да буде предмет подзаконског акта, а не закона имајући у виду његов променљив карактер према потребама службе. Ови критеријуми се једноставно могу прописати Уредбом Владе, зашто би били предмет закона.

Овлашћење за решавање о пријему

Члан 62.

Министар одбране или лице које он овласти, решава о пријему у службу у својству:

- 1) *официра у Министарству одбране и Војсци Србије,*
- 2) *подофицира у Министарству одбране и*
- 3) *професионалног војника у Министарству одбране.*

Начелник Генералштаба или лице које он овласти решава о пријему у у службу у својству:

- 1) *подофицира у Војсци Србије;*
- 2) *професионалних војника у Војсци Србије.*

Примедба:

Одредба која потпуно развлашћује Генералштаб да одлучује о пријему официра, а Генералштаб је највиши штабни и оперативни орган Војске кога у већини чине управо официри. Поред тога, ово ствара простор за страначко запошљавање и распоређивање официра по политички подобном критеријуму јер је министар увек политичка личност.

Такође, доводи у питање мешање министра у систем субординације и једностарешинства имајући у виду да министар не командује Војском, а сад одједном одлучује о пријему официра у Војску.

Непосредни пријем у својству професионалног војника
Члан 69.

Непосредним пријемом, у својству професионалног војника, може се примити лице које испуњава услове прописане овим законом, даном пријема дужности, на основу акта надлежног органа, односно уговора.

Примедба:

Ово отвара простор за партијско запошљавање јер даје могућност да се непосредним пријемом-дакле без конкурса, примају лица на рад у војсци у својству војника.

б) Непосредни пријем у својству војног службеника

Пријем на неодређено време
Члан 70.

Пријем лица у службу непосредним пријемом у својству војног службеника на неодређено време врши се пријемом:

- 1) из другог државног органа, органа аутономне покрајине, органа јединице локалне самоуправе, јавне установе и друге јавне службе;*
- 2) стипендисте, у складу са условима утврђеним уговором о стипендирању;*
- 3) кадета након завршетка школовања који није здравствено способан за професионалну војну службу;*
- 4) лица примљеног у службу на одређено време ради специјализације, у складу са уговором о специјализацији.*

Изузетно од става 1. овог члана, ако потребе службе то захтевају, може се примити и друго лице, ради попуне специфичних формацијских места.

Примедба:

Ово отвара простор за партијско запошљавање јер даје могућност да се непосредним пријемом-дакле без конкурса, примају лица на рад у војсци у својству војног службеника, нарочито ако се има у виду став 2 овог члана и чињеница да је министар тај који по овако предложеном закону прописује специфична формацијска места и одлучује о пријему у службу. Ово може озбиљне проблеме да створи систему одбране у целини јер ако би оваква одредба била на снази у мандатима више министара који би запошљавали кадрове како они мисле и желе, оперативност војске би била доведена у озбиљан проблем јер би војска постала социјална установа за удомљавање партијских кадрова, а не добро устројена и стручна формација намењена одбрани земље у којој се тачно зна ко шта ради и шта је чији посао у тако сложенем систему.

Пријем на одређено време

Члан 71.

Пријем лица у службу непосредним пријемом у својству војних службеника на одређено време врши се:

- 1) кад се привремено повећа обим посла, али не дужије од 24 месеца;*
- 2) кад треба заменити привремено одсутно лице;*
- 3) ради обуке приправника док траје приправнички стаж;*
- 4) ради специјализације здравственог радника до завршетка специјализације.*

Служба на одређено време из става 1. овог члана не може да прерасте у службу на неодређено време, изузев приправнику када положи приправнички испит, ако је приликом пријема у службу било предвиђено да се приправник полагањем приправничког испита прима у службу на неодређено време.

Права и обавезе лица примљеног у службу на одређено време ради специјализације регулишу се уговором о специјализацији, који са лицем примљеним у службу ради специјализације закључује министар одбране, а у којем се уколико постоји потреба за пријемом на неодређено време стручног кадра тог профила предвиђа обавеза да лице после завршене специјализације у служби у Војсци Србије остане најмање двоструко време трајања специјализације.

Примедба:

Дискриминишућа одредба. Шта је са правима из радног односа ових лица. Која права уживају и који закон им је гарант за остварење права из радног односа. Сад имамо случај да многа лица раде у војсци са уговорима на одређено време (нпр. ВМА), а да им се не уплаћује радни стаж, да им се не плаћа исхрана у току рада, превоз до посла и са посла, осигурање итд.

Евиденција лица заинтересованих за непосредни пријем у службу у својству војног службеника

Члан 72.

У сврху пријема лица у службу у својству војног службеника непосредним пријемом, води се евиденција лица заинтересованих за заснивање радног односа у Министарству одбране и Војсци Србије.

Евиденција из става 1. овог члана садржи следеће податке: презиме, име једног родитеља и име кандидата, ЈМБГ, пол, место рођења (место, општина, држава рођења), пребивалиште (место, општина), бораваиште (место, општина), контакт телефон, електронска адреса за контакт (е-маил), врста и степен стручне спреме, занимање-стечено звање, назив образовне институције, просек оцена за завршеног школовања, да ли кандидат прихвата заснивање радног односа на формацијском месту за које је прописана нижа стручна спрема од оне коју поседује, радно искуство у занимању-звању, да ли је кандидат члан породице професионалног припадника Војске Србије погинулог или умрлог од последица повреда задобијених у вршењу службе у Војсци Србије, дете палог борца, супружник, односно ванбрачни партнер професионалног припадника Војске Србије премештеног из једног у друго место службовања, члан породице професионалног

припадника Војске Србије и члан породице пензионисаног професионалног припадника Војске Србије и жељено место рада.

Подаци из става 2. овог члана евидентирају се на посебном обрасцу који потписује лице заинтересовано за заснивање радног односа непосредним пријемом у својству војног службеника..

Обрада података из става 2. овог члана врши се у складу за законом којим се уређује заштита података о личности.

Примедба:

Ове одредбе треба јасно да пропишу која је сврха вођења ових евиденција као и рангирање тих лица. Нигде није прописано који орган у МО и ВС води ову евиденцију и на који период. Неко може да буде вечито на овој евиденцији и да никад не буде позван да заснује радни однос у војсци. Другим речима ово је “биро рада” за војску. Ове одредбе је неопходно прецизније дефинисати, а велико је питање да ли би ова материја могла да буде предмет другог закона или подзаконског акта.

в) Интерни конкурс

Члан 73.

Интерни конкурс спроводи се ради пријема лица у службу у Војсци Србије у својству:

- 1) официра у радном односу на неодређено време;*
- 2) подофицира у радном односу на неодређено време;*
- 3) војног службеника у радном односу на неодређено време.*

Примедба:

Зашто се интерним конкурсом не би могао примити и подофицир на одређено време из редова професионалних војника или официр на одређено време из редова подофицира на одређено време. Или из редова службеника на ФМ подофицира или официра на одређено време. Оваквим решењем би се створио већи маневарски простор за попуну свих упражњених ФМ из самог система одбране. То би додатно мотивисало војнике и друге да напредују у служби.

Расписивање интерног конкурса

Члан 75.

Интерни конкурс расписује Министарство одбране.

Текст интерног конкурса објављује се на интернет презентацији Министарства одбране и Војске Србије.

Примедба:

Зашто би се расписивао само на интернет презентацији МО, кад и ВС има своју интернет презентацију, а све јединице и установе могућност да интерно о томе информишу припаднике.

2. Ближе уређивање пријема у службу

Члан 79.

Министар одбране ближе уређује пријем у службу у Војсци Србије.

Примедба:

Ово би требало да буде у надлежности Владе на предлог МО, за пријем у Министарство, а на предлог НГШ за пријем у ВС.

7. Чинови војних лица

Чинови професионалних војних лица

Члан 84.

Чинови професионалних војних лица су:

1) за професионалног војника - разводник, десетар и млађи водник;

2) за подофицира - водник, водник прве класе, старији водник, старији водник прве класе, заставник и заставник прве класе;

3) за официра:

(1) у свим родовима и службама, осим речних јединица: потпоручник, поручник, капетан, капетан прве класе, мајор, потпуковник, пуковник, генерал-мајор, генерал-потпуковник, генерал-пуковник и генерал;

(2) у речним јединицама: потпоручник, поручник корвете, поручник фрегате, поручник бојног брода, капетан корвете, капетан фрегате, капетан бојног брода, контраадмирал, вице-адмирал, адмирал и адмирал флоте.

Примедба:

Имајући у виду да се организација војске заснива на традицији, треба размотрити да се подофицирима врате чинови, каплара, поднаредника, наредника и сл. Или имајући у виду традицију српске војске и ЈНА можда то извести као комбинацију у називима чиновна подофицира из периода српске војске и ЈНА.

б) Одређивање заступника

Члан 91.

Професионалном војном лицу које је привремено спречено да врши дужност може се одредити заступник, у складу са потребама службе.

Заступник се може привремено одредити и на упражњено место.

Лице може бити одређено за заступника, уколико испуњава услове за постављење на ту дужност, у складу са законом.

Заступник може да заступа највише једно лице из става 1. овог члана, поред своје редовне дужности.

Заступање може трајати најдуже годину дана.

Претпостављени не може заступати потчињеног.

Примедба:

Која права ужива заступник? Ако поред своје дужности још и заступа неког на једној или две дужности онда то значи да ради посао два или три радна места, а за то мора бити адекватно награђен и стимулисан. Ако неко може да прима неколико плата само јер је члан у више управних одбора, онда такво право мора уживати и неко ко заиста ради послове више радних места.

з) Привремено упућивање

Члан 93.

Професионално војно лице може бити, по потреби службе, привремено упућено у другу команду, јединицу или установу Војске Србије, односно у други државни орган или правно лице ради извршења одређених задатака.

Привремено упућивање из става 1. овог члана може трајати најдуже годину дана у периоду од три године.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана привремено упућивање професионалног војног лица по потреби службе може трајати и дуже, ако се професионално војно лице упућује ради припреме и учеића у мултинационалним операцијама.

Примедба:

Врло дискутабилна одредба јер се у пракси много пута злоупотребљавала да би се лица уместо у премештај слала у друга места службовања на рад, а да не остваре права која би им припадала као да су премештени.

д) Рад са међународним елементом

Члан 94.

Професионалном војном лицу министар одбране може одобрити рад у структурама међународне организације или регионалне иницијативе на основу конкурса, у складу са законом и међународним уговором закљученим са том међународном организацијом или регионалном иницијативом.

Изузетно од става 1. овог члана, ако није закључен међународни уговор, министар одбране може професионалном војном лицу одобрити рад у структурама међународне организације или регионалне иницијативе, под условима да то није у супротности са потребама службе,

Професионалном војном лицу може се одобрити рад из става 1. овог члана у непрекидном трајању до четири године.

Професионално војно лице по престанку рада из ст. 1. и 2. овог члана, у року од две године не може бити ангажовано на раду у тој међународној организацији или регионалној иницијативи, осим у посебним случајевима које прописује министар одбране.

За време рада из става 1. овог члана, професионално војно лице на служби је у Војсци Србије.

Примедба:

Из ове одредбе јасно треба изузети представнике синдиката јер синдикат може да буде члан неке међународне централе или организације и да представници синдиката буду изабрани на позиције и функције у те међународне организације. На то не би смео да утиче министар, нарочито јер је у својству послодавца, нити било ко други јер је слобода удруживања у савезе и друге синдикалне централе као и слобода синдикалног организовања неограничена у складу са Уставом и потврђеним међународним уговорима. Чак би требало прописати одредбу која лицу изабраном на такву функцију даје право мировања радног односа у војсци. У случају синдиката овако прописана одредба може се злоупотребљавати.

8. Стање у служби у мировању

Члан 101.

Професионалном војном лицу мирују права и обавезе на служби и по основу службе у Војсци Србије, осим оних за које је овим законом или општим актом другачије одређено, ако привремено не врши службу због:

1) упућивања на рад у иностранство, или у оквиру међународно-техничке или просветно-културне сарадње, у дипломатска, конзуларна и друга представништва;

2) избора, односно именованја на функцију у државном органу или другу јавну функцију чије вршење захтева да привремено престане да ради код послодавца;

*3) рада у структурама међународне организације или регионалне иницијативе у складу са чланом 94. овог закона или рада у иностранству у складу са чланом **90а став 4. важећег ЗОВС**)? овог закона.*

Официр, односно подофицир којем права и обавезе из става 1. овог члана мирују разрешава се дужности.

Официр, односно подофицир има право да се, у року од 15 дана од дана престанка разлога због којих му је одобрено мировање из става 1. овог члана, врати на службу у Војсци Србије.

Примедба:

Додати одредбе за представника репрезентативног синдиката и генералног секретара репрезентативног синдиката код послодавца и у делатности на територији Р. Србије, као и синдикалног функционера изабраног и именованог на функцију у синдикалној централи или представништву у земљи или иностранству. Оваква одредба постоји у Закону о раду али због специфичности војне службе и организације потребно је посебно имплементирати овде.

8. Надлежност за решавање о стањима у служби

Члан 104.

Председник Републике решава о стањима у служби официра у чиновима генерала.

Министар одбране или лице које он овласти, решава о стањима у служби:

- 1) официра у чину мајора, потпуковника и пуковника у Војсци Србије;*
- 2) професионалних војних лица ван Војске Србије.*

Начелник Генералштаба или лице које он овласти решава о стањима у служби подофицира и официра до чина капетана прве класе у Војсци Србије.

Примедба:

Одредбе овог члана су у колизији са претходним одредбама овог закона које се односе на пријем у службу, јер по њима НГШ није уопште надлежан за официре. Ако је надлежан да одлучује о њиховим стањима у служби, како је овде наведено до чина капетана прве класе, зашто није надлежан и за њихов пријем у службу. Ово је потребно усагласити.

1. Ближе уређивање оцењивања професионалних припадника Војске Србије

Члан 117.

Министар одбране уређује начин и критеријуме за оцењивање професионалних припадника Војске Србије.

Примедба:

Одредбе о оцењивању дате у предлогу овог закона су толико опширне и детаљне да је ова одредба непотребна. Шта је то што би министар после ових одредби ближе уређивао?

1. Редовно унапређење

а) Унапређење официра, односно подофицира

Услови

Члан 119.

Официр, односно подофицир може бити унапређен уколико испуњава следеће услове:

- 1) да је постављен на формацијско место вишег чина;*
- 2) да има одговарајућу врсту и степен образовања и одговарајуће усавршавање прописано за формацијско место на које је постављен и за које је формацијом одређен чин у који се унапређује;*
- 3) да за последње две године пре унапређења није безусловно кажњен за кривично дело казном затвора од најмање три месеца;*
- 4) да се против њега не води кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности, ни поступак пред војним дисциплинским судом;*
- 5) да пре унапређења има повољну оцену, и то:*

- (1) да за унапређење подофицира и унапређење официра закључно са чином капетана прве класе, односно поручника бојног брода за последња два периода оцењивања има просек оцена најмање „истиче се”;*
- (2) да за унапређење у чин мајора, односно капетана корвете и чин потпуковника, односно капетана фрегате за последња два периода оцењивања има просек оцена најмање 4,00;*
- (3) да за унапређење у чин пуковника, односно капетана бојног брода за последња два периода оцењивања има оцене „нарочито се истиче”;*
- (4) да за унапређење у чин генерал-мајора, односно контраадмирала и виши чин за последња два периода оцењивања има оцене „нарочито се истиче”, односно „потпуно функционално оспособљен за дужност коју обавља”;*

б) да је у чину који има провео најмање:

- (1) четири године у чиновима подофицира;*
- (2) три године у чину потпоручника ако школовање траје четири године, две године у чину потпоручника ако школовање траје пет година и једну годину у чину потпоручника ако школовање траје шест година;*
- (3) три године у чину поручника;*
- (4) три године у чину капетана;*
- (5) четири године у чину капетана прве класе;*
- (6) четири године у чину мајора;*
- (7) четири године у чину потпуковника;*
- (8) четири године у чину пуковника;*
- (9) три године у чиновима генерала.*

Официр може бити унапређен у чин мајора, односно капетана корвете, потпуковника, односно капетана фрегате и пуковника, односно капетана бојног брода

уколико поред услова из става 1. овог члана, испуњава и услов да је на формацијском месту вишег чина провео најмање једну годину.

Примедба:

Одредба из става 1 тачка 4) је спорна са аспекта кршења претпоставке невиности јер заправо значи да лице за које није доказано да је криво за кривично дело или за повреду војне дисциплине већ трпи санкцију. Такође, одредбе које прописују да се унапредити могу само лица са врлодобром и одличном оценом су престоге јер ће то у пракси значити да ће само око 30% или мање припадника моћи да буде унапређено, имајући у виду да већина има службене оцене мање од ових. Почетни подофицирски чин - водник, треба да се носи мање од четири године, као што је то нпр. решено за чин потпоручника.

б) Унапређење војника, ученика и кадета војношколских установа и лица на другом стручном оспособљавању

Унапређење војника на служењу војног рока

Члан 123.

У војнички чин може се унапредити војник на служењу војног рока, ако је завршио одговарајућу обуку, ако се оцени да са успехом може вршити одговарајуће дужности, а потребе службе то захтевају.

Примедба:

Овде би требало прописати право “својине” на чин. У пракси многи професионални војници су оштећени јер су ступањем у професионалну војну службу уговорили нпр. чин разводника, а претходно, током служења војног рока или учешћем у резервном саставу или у рату имају стечен чин десетара или млађег водника. Војни чин је стечено звање, нешто попут титуле, и у том смислу права која произилазе из чина не би могла тек тако да се одузму или умање.

в) Унапређење резервног официра, резервног подофицира и војника у резерви

Унапређење резервног официра и подофицира

Члан 127.

Резервни официр, односно резервни подофицир може се унапредити према потреби попуне Војске Србије, ако испуњава следеће услове:

- 1) да за последње две године пре унапређења није безусловно кажњен за кривично дело казном затвора у трајању од најмање шест месеци;*
- 2) да се против њега не води кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности, дисциплински поступак за дисциплински преступ учињен за време вршења војне службе или поступак за брисање из евиденције резервних официра и резервних подофицира Војске Србије;*

- 3) да има повољне оцене за извршавање дужности и задатака у резервном саставу и да је оцењено да може успешно да обавља дужност непосредно вишег чина;
- 4) да поседује одговарајућу војну обуку или стручно усавршавање за чин и дужност за коју се предвиђа постављење;
- 5) да је у чину који има провео најмање:
 - (1) четири године у чиновима подофицира;
 - (2) три године у чину потпоручника и поручника;
 - (3) шест година у чину капетана, капетана прве класе и мајора;
 - (4) осам година у чину потпуковника.

Члан 128.

Резервни официр који има стечено високо образовање на студијама првог степена односно студије у трајању до три године може се унапредити до чина капетана прве класе.

Резервни официр који има стечено високо образовање на студијама другог степена специјализацију или ужу специјализацију из поља медицинских наука или положен правосудни испит може се унапредити до чина потпуковника.

Резервни официр који има стечено високо образовање на студијама трећег степена може се унапредити до чина пуковника.

Члан 129.

Резервни официр у чину мајора, који испуњава услове из члана 127. овог закона, може се унапредити ако је по ратној формацији у Војсци Србије постављен на формацијско место вишег чина односно ако му је ратним распоредом ван Војске Србије одређена одговарајућа дужност и ако се на том формацијском месту односно дужности налазио најмање једну годину.

Под одговарајућом дужношћу ван Војске Србије подразумева се дужност која је опитим актом надлежних државних органа, органа локалне самоуправе, организација које обављају јавну службу или делатност и предузећа предвиђена у рату (по ратној формацији, организацији, систематизацији и слично) дефинисана као командна дужност у структурама одбране, а за коју је предвиђен чин потпуковника или виши чин.

Резервни официр у чину потпуковника, који испуњава услове из члана 127. овог закона може се унапредити ако се налазио најмање две године на дужности из ст. 1. и 2. овог члана за коју је предвиђен чин пуковника.

Члан 130.

Резервни официр односно резервни подофицир који је био на служби у Војсци Србије у својству официра односно подофицира и провео у чину најмање две године може се унапредити ако испуњава услове из члана 127. овог закона, без обзира на време проведено у чину.

Унапређење војника у резерви

Члан 131.

Војник у резерви може се унапредити, ако је оспособљен за дужност за коју је формацијом одређен чин у који се унапређује.

Произвођење војника у резерви у чин водника

Члан 132.

Разводник у резерви, десетар у резерви и млађи водник у резерви који испуњава услове из члана 127. став 1. тачка 1-4) овог закона и има најмање четворогодишње средње образовање може се произвести у чин водника у резерви након завршеног Основног курса за подофицире.

Примедба:

Нигде није јасно прописано да ли и под којим условима, неко ко је у резерви, мора и треба да врши одређену војну службу да би стекао право да буде унапређен (да је нпр. учествовао на вежбама, био ангажован током ванредног или ратног стања и сл.). По овоме било ко, ко цео живот "преседи код куће", а у евиденцији је резервног састава може да буде унапређен протеклом одређеног времена и под условом да није кажњаван. Поред тога, у погледу унапређења војника у почетни подофицирски чин, услов да има завршен Основни курс за подофицире је врло дискутабилан јер је тај курс итекако недостижан за велики број активних професионалних војника, па би се у том смислу овај критеријум могао сматрати престогиим. Такође, овим одредбама нигде није раздвојен начин унапређења у активној и пасивној резерви, што имплицира да се ове одредбе подједнако односе на све, а то никако не може да буде исто.

2. Ванредно унапређење

а) Ванредно унапређење официра, односно подофицира

Члан 133.

Официр, односно подофицир који испуњава услове за унапређење, осим услова члана 119. став 1. тачка б) овог закона, а који постиже изванредне резултате у раду или показује изванредне способности посебно у командовању, може бити унапређен ако је провео у чину најмање једну половину времена из члана 119. став 1. тачка б) овог закона.

Примедба:

Шта се сматра изванредним резултатима у раду или изванредним способностима посебно у командовању? Потребно је то јасно дефинисати. Овако конструисана одредба даје могућност прешироког тумачења, а самим тим и простор за злоупотребе које су се претходних година дешавале у пракси. Ко је тај ко цени изванредне способности или резултате?

3. Ближе уређивање начина унапређења

Члан 141.

Начин унапређења војних лица у миру и за време ратног стања, као и начин унапређења у чинове војника, ученика и кадета војношколских установа и лица на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире и резервне официре и резервне подофицире уређује министар одбране.

Примедба:

Ако Председник Републике прописује чинове, онда би он требао да прописује и услове за унапређења, мада су овако конструисане и постављене одредбе опширне и не дају много простора за ближе уређење начина унапређења, што је непотребно и не треба да буде предмет закона већ подзаконског акта.

4. Посебне одредбе

Уговарање непосредно вишег чина

Члан 142.

Са официром, односно подофициром у радном односу на одређено време приликом продужења службе закључењем новог уговора може се уговорити непосредно виши чин од чина који има уколико, поред услова из члана 60. овог закона, испуњава и следеће посебне услове:

- 1) да има одговарајући степен образовања за дужност која се уговара;*
- 2) да има просек оцене најмање „истиче се” и последњу оцену најмање 4,00;*
- 3) да му за последњу годину дана пре обнављања уговора нису изрицане дисциплинске мере и дисциплинске казне.*

Официру, односно подофициру у радном односу на одређено време приликом продужења службе закључењем новог уговора, може се уговорити непосредно виши чин од чина одређеног за формацијско место на којем ће вршити дужност, у случају када се то лице поставља на формацијско место непосредно нижег чина у односу на претходно уговорени чин.

Уговарање непосредно вишег чина не сматра се унапређењем.

Примедба:

Шта се дешава ако је уговорен нижи чин од оног које лице већ има? Такође, врло је дикутабилно то да се уговарање вишег чина не сматра унапређењем јер то лице физички носи уговорени чин и по основу њега прима плату, што значи да је чињенично унапређен, односно да ужива сва права тог чина који је у конкретном случају уговорио. Исто се односи и на одредбе члана 143. нацрта овог закона.

1. Радно време, одмори и одсуства

а) Радно време

Пуно радно време

Члан 145.

Пуно радно време професионалног припадника Војске Србије износи 40 часова недељно.

Радна недеља, по правилу, траје пет радних дана, а радни дан, по правилу, траје осам часова.

Примедба:

Веома је важно прописати шта се сматра радном недељом односно кад она почиње, а кад завршава. У пракси је било случајева да поједине старешине сматрају да радна недеља траје 5 или 7 дана без обзира на понедељак као њен први радни дан, већ за почетак рачунања радне недеље узимају дан за који они сматрају да је потребно отпочети са ангажовањем запосленог, што доводи до злоупотреба и повреда права из радног односа.

Радно, односно формацијско место са повећаним ризиком

Члан 148.

Радно односно формацијско место са повећаним ризиком је радно, односно формацијско место на коме и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите живота и здравља на раду, средстава и опреме за личну заштиту на раду постоји повећано штетно дејство на здравље и способност за службу у Војсци Србије.

Професионалном припаднику Војске Србије који ради на радном, односно формацијском месту са повећаним ризиком, радно време се скраћује сразмерно штетном утицају услова рада на њихово здравље и способност за професионалну војну службу, у складу са проценом службе медицине рада надлежне војне здравствене установе.

Критеријуме и мерила за скраћење радног времена на радном, односно формацијском месту са повећаним ризиком утврђује министар одбране, на предлог организационе јединице Министарства одбране надлежне за војно здравство.

Примедба:

Ове одредбе су у колизији са претходним одредбама овог нацрта које прописују специфична радна места и радна места на којима се служба врши под отежаним условима. Нејасно је и прилично конфузно да ли су радна односно формацијска места са повећаним ризиком, исто што и специфична радна места?!

Прековремени рад

Члан 149.

Професионални припадник Војске Србије дужан је да ради дуже од пуног радног времена када потребе службе то захтевају, уз писани налог надлежног старешине.

Рад дужи од пуног радног времена је прековремени рад.

Изузетно од става 2. овог члана, рад дужи од пуног радног времена због посебних услова под којима се врши служба у Војсци Србије, а нарочито случају ратног и ванредног стања, предузимања мера приправности, рад у случају узбуне у јединици, односно установи, за време војних вежби, за време борбе против елементарних непогода, у случају предузимања мера за лечење и спречавање ширења епидемија заразних болести, за време дежурства, контролорства или сличне дужности у команди, јединици или установи Војске Србије и у приликама које захтевају да се продужи започети рад чије би обустављање или прекидање имало штетне последице за оперативну способност команде, јединице, односно установе или би нанело знатну материјалну штету или угрозило живот и здравље војних лица и других грађана, не сматра се прековременим радом.

Прековремени рад не може да траје дуже од осам часова недељно нити дуже од четири часа дневно.

*Изузетно од одредбе става 4. овог члана, професионални припадник Војске Србије је дужан да ради и дуже у случајевима: наређених мера приправности; ванредног и ратног стања; за време вежбовних активности; за време службе дежурства; у приликама које захтевају да се продужи започети рад чије би обустављање или прекидање имало штетне последице за оперативну и функционалну способност (**борбену готовост-ако се усвоји термин**) команде, јединице или установе Војске Србије, или би нанело знатну материјалну штету или угрозило живот и здравље војних лица и других грађана и при реализацији активности, у складу са прихваћеним међународним обавезама Републике Србије, о чему одлуку доноси надлежни старешина оперативног нивоа командовања.*

Професионалном припаднику Војске Србије који ради на радном, односно формацијском месту, односно на пословима на којима је уведено скраћено радно време у складу са чл. 147. и 148. овог закона не може се одредити прековремени рад на тим пословима.

Алтернативно:

Изузетно од става (претходног) овог члана професионалном припаднику Војске Србије који ради на радном, односно формацијском месту, односно на пословима на којима је уведено скраћено радно време у складу са чл. 147. и 148. овог закона може се одредити прековремени рад на тим пословима, уколико то захтевају потребе службе.

Примедба:

Не може се прописати, као што је то овде случај, да је припадник војске дужан да ради у недогод ако то захтевају потребе службе у јединици и да му се то не сматра прековременим радом. Пример: *“у приликама које захтевају да се продужи започети рад чије би обустављање или прекидање имало штетне последице за оперативну и функционалну способност”*. На овај начин буквално се све може подвести под нечију процену да ће уколико се не заврши започет рад у јединици, наступити некакве штетне последице по оперативну и функционалну способност. Ово су робовласничке одредбе и дају могућност прешироког и слободног тумачења на штету запослених јер су написане тако да је припадник ВС увек дужан да ради онолико колико то захтева послодавац и без ограничења, и да му се тај рад не рачуна као прековремени. Ово је случај и са одредбом става 3 и 5 овог члана.

Годишњи одмор

Члан 155.

Професионални припадник Војске Србије има право на годишњи одмор за навршене, односно пуне године рада остварене у радном односу, и то:

- 1) до 10 година – 25 радних дана;*
- 2) од 10 до 20 година – 27 радних дана;*
- 3) преко 20 година – 30 радних дана;*
- 4) преко 30 година – 35 радних дана.*

Право на годишњи одмор у трајању од 35 радних дана, без обзира на навршене, односно пуне године рада остварене у радном односу има професионални припадник Војске Србије:

- 1) коме је утврђен степен инвалидитета од најмање 50%;*
- 2) који обавља специфичну војну службу.*

При утврђивању дужине годишњег одмора, радна недеља рачуна се као пет радних дана.

Примедба:

Право на ГО у трајању од 35 радних дана треба омогућити и лицима која врше службу под отежаним условима и раде на радним местима са повећаним ризиком, односно штетним по здравље. Њима је одмор од 35 радних дана потребнији него лицима која обављају специфичну службу, али га свакако треба признати и једној и другој категорији.

Коришћење годишњег одмора

Члан 157.

Годишњи одмор може се користити једнократно или у више делова.

Ако се годишњи одмор користи у деловима, први део се користи у току календарске године, а остатак најкасније до 30. јуна наредне календарске године.

Ако је коришћење годишњег одмора, односно његовог дела започето крајем календарске године, наставља се без прекида и у наредној календарској години.

Примедба:

Ради спречавања злоупотреба којих је у вези са планирањем и одобравањем права на коришћење годишњег одмора било у пракси, у ове одредбе је неопходно имплементирати одредбу која прописује да се право на обим, време и начин коришћења ГО признаје и утврђује решењем надлежног старешине које се кориснику права доставља најкасније 45 дана пре датума одређеног за почетак ГО. На ово обавезује и Закон о раду.

Обустављање давања и прекидање коришћења годишњег одмора

Члан 159.

Начелник Генералштаба или старешина кога он овласти може професионалном припаднику Војске Србије распоређеном у Војсци Србије, због потреба службе, обуставити давање или прекинути коришћење годишњег одмора, уз накнаду штете.

Руководилац органа, односно правног лица или лице које он овласти може професионалном припаднику Војске Србије распоређеном ван Војске Србије, због потреба службе, обуставити давање или прекинути коришћење годишњег одмора, уз накнаду штете.

Примедба:

Недостају јасно дефинисани услови под којима се запосленом може обуставити или прекинути коришћење ГО. Тачније, шта се то у овом случају сматра потребом службе. На начин како је то овде прописано, надлежни старешина запосленом може обуставити или прекинути годишњи одмор из било ког разлога. Како би се избегле злоупотребе, важно је прописати да су то случајеви ванредног стања, мобилизације, ратног стања, и других сличних ситуација због којих је неопходно да се запосленом оправдано прекине годишњи одмор. У редовним, мирнодопским околностима не може се дати право послодавцу да тек тако, по слободној процени, обустави или прекине коришћење ГО запосленом који је нпр. уплатио летовање са породицом у иностранству или је отпочео са коришћењем годишњег одмора или је у договору са супружником усагласио исти термин коришћења ГО.

Такође је важно прописати право на регрес за годишњи одмор, који уопште није препознат или разматран, нити је дат као могућност у предметном нацрту закона.

Члан 161.

Професионални припадник Војске Србије који врши специфичну војну службу и службу под отежаним условима, припада годишње до 10 радних дана плаћеног одсуства за опоравак.

Професионални припадник Војске Србије за нарочито залагање и успех у служби може се наградити одсуством до 10 радних дана у календарској години.

Професионалном припаднику Војске Србији, које се по плану школовања уз рад школује или усавршава може се одобрити плаћено одсуство до 10 радних дана годишње у току школовања, односно усавршавања.

Професионалном припаднику Војске Србије за сваки случај добровољног давања крви, односно продуката крви припада право на три узастопна дана плаћеног одсуства, рачунајући и дан давања крви, односно продукта крви.

Примедбе:

Овим одредама умањује се сада прописан обим плаћеног одсуства. Став први, опет не препознаје радна места штетна по здравље. У ставу четири би требало обухватити и доноре органа.

Неплаћено одсуство

Члан 163.

Професионалном припаднику Војске Србије може се одобрити неплаћено одсуство до 30 дана у календарској години.

Примедба:

Овај обим би требао да буде најмање три месеца.

Обустављање давања и прекидање коришћења одсуства

Члан 164.

Начелник Генералштаба или старешина кога он овласти може професионалном припаднику Војске Србије распоређеном у Војсци Србије, због потреба службе, обуставити давање или прекинути коришћење одсуства, уз накнаду штете.

Руководилац органа, односно правног лица или лице које он овласти може професионалном припаднику Војске Србије распоређеном ван Војске Србије, због потреба службе, обуставити давање или прекинути коришћење одсуства, уз накнаду штете.

Примедба:

Потребно је појаснити шта се конкретно сматра потребом службе, односно прописати у којим то случајевима се може обуставити или прекинути коришћење плаћеног одсуства.

Ближе уређење радног времена, одмора и одсуства

Члан 165.

Министар одбране ближе уређује радно време, одморе и одсуства професионалних припадника Војске Србије.

Примедба:

Ова одредба је противречна другим одредбама овог нацрта закона јер се на почетку нпр. каже да НГШ прописује распоред радног времена. Ако министар одбране ближе уређује радно време, како онда НГШ прописује распоред радног времена кад се баш распоредом прописује радно време запослених у ВС. Овде није наведено којим актом, да ли општим или појединачним министар прописује радно време итд. Шта је то што би прописивао министар, а да већ није прописано законом или распоредом који прописује НГШ?

Такође, овде би, као и у свим претходним одредбама које се тичу права из радног односа требало да стоји: “уколико колективни уговор није закључен, радно време, одморе и одсуства запослених у ВС прописује ... нпр. Правилником о... Ако припадници ВС имају право на синдикално организовање, а имају, онда је колективно преговарање јасно прописана дужност репрезентативног синдиката и послодавца и она је увек приоритет. Тек ако тај услов није испуњен послодавац може својим општим или појединачним актом да прописује услове из радног односа. На ово обавезују од Србије ратификоване конвенције МОП, а оне су акта веће правне снаге од закона, то је опште познато.

Члан 181.

Војном службенику који одлази у пензију у складу са законом исплаћује се отпремнина у висини троструког износа бруто плате коју би остварио у последњем месецу пре престанка службе, с тим што она не може бити нижа од две просечне зараде у Републици Србији, према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате.

Примедба:

Ова одредба треба да гласи: „Војном службенику који одлази у пензију у складу са законом исплаћује се отпремнина у висини петоструког износа бруто плате коју би остварио у последњем месецу пре престанка службе или у висини петоструког износа просечне бруто плате у Министарству одбране и Војсци Србије у последњем месецу пре престанка службе ако је то за војног службеника повољније.“

Оваквим дефинисањем ове одредбе, исправила би се неправиност која је годинама присутна у МО и ВС, да се запосленима код једног послодавца приликом одласка у пензију исплаћују различити износи отпремнине, и изједначила би се висина отпремнине за све запослене у МО и ВС.

ж) Накнада путних и других трошкова и других примања у Војсци Србије

Наканда трошкова

Члан 182.

Професионалном припаднику Војске Србије припадају накнаде трошкова за службено путовање, за рад на терену, долазак на посао и одлазак са посла, за службу на посебним војним објектима, приликом вршења службених послова и друге накнаде и примања која проистичу из услова под којима се врши служба у Војсци Србије.

Професионалном припаднику Војске Србије припада накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, када се за такву врсту накнаде стекну услови у буџету Републике Србије, у висини коју утврди Влада.

Изузетно од става 2. овог члана, уколико је исхрана током рада обезбеђена на други начин, професионални припадник Војске Србије не остварује по том основу право на накнаду трошкова.

Официру и подофициру који су у радном односу на неодређено време припадају: накнада трошкова због одвојеног живота од породице, накнада дела трошкова за закуп стана, накнада дела трошкова у вези са решавањем стамбеног питања, накнада трошкова приликом пријема у службу у Војсци Србије и накнада селидбених трошкова.

Војном службенику који је у радном односу на неодређено време, под посебним/одређеним условима, припадају: накнада трошкова због одвојеног живота од породице, накнада дела трошкова за закуп стана, накнада дела трошкова у вези са решавањем стамбеног питања и накнада селидбених трошкова.

Официру у радном односу на одређено време и подофициру у радном односу на одређено време припада накнада дела трошкова за закуп стана.

Примедба:

Не може да стоји “кад се стекну услови у буџету”. Војска своје расходе планира унапред и кад буџет одобри Народна скупштина како је могуће да нема средстава у буџету за накнаду исхране у току рада. Законом о раду је јасно прописано да је послодавац дужан да исплаћује накнаду за исхрану у току рада и за превоз запосленог до посла и са посла. Зашто би у Закону о ВС писало друкчије. Дакле то је обавеза послодавца, ниједан послодавац се те обавезе не ослобађа тиме што нема средстава. То би било исто као да држава каже, доприноси и порези ће се платити ако буде средстава у буџету. То је потпуно неоправдана одредба. Накнада за рад на терену нема карактер накнаде трошкова, зато је потребно јасно прописати шта се сматра и кад припада накнада за рад на терену, а шта се сматра другим накнадама, кад се оне признају и како исплаћују запосленом.

Предлог за члан 182. став 6:

„Официру у радном односу на одређено време, подофициру у радном односу на одређено време и професионалном војнику припада накнада дела трошкова за закуп стана.“

Прихватањем овог предлога изједначиле би се све категорије запослених на одређено време у МО и ВС. Сматрамо да не постоји разлог да се професионални војник изостави од остваривања права на ову накнаду, јер се све наведене категорије запослених примају под истим условима, по конкурсу за тачно одређено радно место и тачно одређено место службовања.

Члан 183.

Професионалном припаднику Војске Србије чије је дете старости до 15 година живота може се доделити поклон за Нову годину – новчана честитка.

Примедба:

Ова одредба треба да гласи: „Професионалном припаднику Војске Србије чије је дете старости до 15 година живота додељује се поклон за Нову годину – новчана честитка, у вредности до неопорезивог износа који је предвиђен законом којим се уређује порез на доходак грађана.“

Овај члан не неопходно ускладити са чланом 49. став 1. Посебног колективног уговора за државне органе („Сл.гласник РС“, бр. 38/2019 и 55/2020) или га потпуно изопштити и уградити у овај нацрт закона, као што је то сад случај, да се на запослене у ВС ако није закључен њихов колективни уговор, примењује Посебан колективни уговор за државне органе.

Трошкови службе или школовања у иностранству

Члан 185.

Професионалном припаднику Војске Србије које је изложено трошковима у вези са вршењем службе и школовања у иностранству припада накнада тих трошкова.

Министар одбране прописује накнаде трошкова, услове, начин остваривања и висину накнада трошкова професионалном припаднику Војске Србије у вези са вршењем службе и школовањем у иностранству.

Примедба:

Мора се прописати у којим границама министар прописује накнаде. Мора негде јасно да стоји да је то реалан износ трошкова, а не како је то сад случај, да се нпр. дан проведен службено у Руској Федерацији или некој европској земљи са високим стандардом плаћа 3 или 5 евра.

з) Ближе уређивање плата, накнада путних и других трошкова и других примања

Члан 186.

Влада утврђује посебну основицу за обрачун и исплату плата професионалних припадника Војске Србије.

Основица из става 1. овог члана, не може бити нижа од 75% од просечне месечне зараде у Републици Србији, према последњем коначно објављеном податку органа надлежног за послове статистике, а уколико то не омогућавају одобрена средства у буџету Републике Србије намењена за плате, Влада може у складу са одобреним

средствима утврдити нижу основицу за обрачун и исплату плата професионалних припадника .

Министар одбране, уз сагласност Владе, прописује: основни, додатни и корективни коефицијент за обрачун плате; увећања и умањења плате; накнаде плате, рокове за исплату плата; отпремнину за лица којима је престала служба на одређено време; новчане награде, услове, висину, врсте помоћи и начин њиховог остваривања; услове, висину, врсте накнада путних и других трошкова и других примања и начин њиховог остваривања и међусобни однос увећања плате, накнаде путних и других трошкова и других примања.

Примедба:

Ако све ово уређује Влада зашто је онда у неким одредбама то овлашћење дато министру? Или уређује Влада или министар, а најбоље је да се уређује колективним уговором, а тек ако не постоји репрезентативни синдикат или није закључен КУ, онда да то уређује неко други на страни послодавца.

Примедба на члан 186. став 2:

Ова одредба треба да гласи: „Основица из става 1. овог члана, не може бити нижа од 65% од просечне месечне зараде у Републици Србији, према објављеном податку органа надлежног за послове статистике на дан 01.01. и 30.06. текуће године.“

Када је Законом о Војсци Србије, 01.01.2008. године, уведен начин обрачуна плате професионалних припадника Војске Србије (множење коефицијента са основицом за обрачун плате) основица је била око 58% просечне месечне зараде у Републици Србији, што је далеко ниже од Законом одређених 75%. Прихватањем овако дефинисане одредбе обезбедила би се материјална сигурност припадницима Војске Србије, да се основица за обрачун плате два пута годишње усклађује, што би у многоме допринело јачању оперативних способности јединица и установа Војске Србије и мотивацији кадра да ради у војсци.

Право на солидарну помоћ

Члан 188.

Професионални припадник Војске Србије има право на солидарну помоћ у случају смрти члана његове уже породице из члана 187. став 2 овог закона.

Члан уже породице професионалног припадника Војске Србије из члана 187. став 2. овог закона има право на солидарну помоћ у случају смрти професионалног припадника Војске Србије.

Професионалном припаднику Војске Србије може се доделити солидарна помоћ у случају његове дуже или теже болести, односно дуже или теже болести члана његове уже породице.

Право на једнократну новчану помоћ

Члан 189.

Ако професионални припадник Војске Србије за време службе или вршења дужности у вези са службом у Војсци Србије без своје кривице погине или умре од задобијене ране, повреде или озледе, односно умре од болести која је настала или се погоршала као непосредна последица службе или вршења дужности у вези са службом у Војсци Србије, једнократна новчана помоћ припада члановима његове породице, у складу са овим законом, ако то право нису остварили по другом пропису.

Професионални припадник Војске Србије, који за време службе или вршења дужности у вези са службом у Војсци Србије без своје кривице задобије рану, повреду или озледу, па због тога наступи оштећење његовог организма од најмање 20% има право на једнократну новчану помоћ чија се висина одређује према степену телесног оштећења.

Једнократна новчана помоћ припада и професионалном припаднику Војске Србије када наступи оштећење његовог организма од најмање 20% услед болести која је настала или се погоршала као непосредна последица службе или вршења дужности у вези са службом у Војсци Србије.

Нехат се неће сматрати кривицом у смислу овог члана.

Степен телесног оштећења из ст. 2. и 3. овог члана утврђује се према прописима којима се уређују права војних инвалида.

Примедба на члан 188 и 189:

Како је ово пре свега материјални закон, онда би он требао јасно да пропише шта се сматра солидарном помоћи, а шта једнократном помоћи, а не да без дефиницања појма солидарне или једнократне помоћи тек тако прописује услове за њихово признавање. Овде је недоречено, тачније недефинисано, шта је солидарна одосно једнократна помоћ, ко је тај ко солидарно обезбеђује средства за солидарну помоћ (да ли је то неки фонд солидарности ко га образује, ко га чини, или је то обавеза послодавца или неког трећег лица). Ко је у обавези да обезбеди средства за једнократну помоћ, послодавац или неко трећи? Ко одлучује о висини тих средстава и многа друга питања на која би материјални закон морао да да одговоре, а овде их не даје. Ко је тај ко у овом случају одређује некакву кривицу и да ли је неко повређен или не дај Боже изгубио живот нехатно или нечијом и чијом кривицом итд.

Члан 190.

Под вршењем дужности у вези са службом у Војсци Србије, у смислу члана 189. овог закон, подразумева се одлазак од места становања до места вршења службе, односно повратак од места вршења службе до места становања.

Примедба:

Конфузна - збуњујућа одредба. После речи ‘’подразумева се’’ додати слово ‘’и’’, јер овако се може створити дилема у погледу тога да ли је време које се проведе на радном месту покривено правом из члана 189. Тачније, овако конструисаном одредбом може се рећи да право на једнократну новчану помоћ припада само ако основ наступи у време доласка, односно одласка са посла, јер члан 190 у целости звучи као дефиниција, односно појам ‘’вршења дужности’’ у смислу члана 189.

Члан 191.

Право на једнократну новчану помоћ имају чланови породице професионалног припадника Војске Србије, у случају из члана 189. став 1 овог закона, и то:

1) супружник, односно ванбрачни партнер;

2) деца и усвојеници, ако нису старији од 18 година односно 26 година ако се налазе на школовању и нису у радном односу, а без обзира на године живота ако су трајно и потпуно неспособна за рад;

3) родитељи односно усвојилац и његов супружник;

4) очух и маћеха;

5) браћа и сестре ако нису старији од 18 година, односно 26 година ако се налазе на редовном школовању и нису у радном односу, а без обзира на године живота ако су трајно и потпуно неспособни за рад;

б) деда и баба.

Децом, у смислу става 1. тачка 2) овог члана, сматрају се и пасторчад, храњеници и унучад, ако испуњавају услове у погледу година живота деце из става 1. тачка 2) овог члана.

Родитељи, усвојилац и његов супружник, очух и маћеха и браћа и сестре имају право на једнократну новчану помоћ ако погинули, односно умрли професионални припадник Војске Србије нема супружника, односно ванбрачног партнера ни деце. Изузетно, родитељи које је погинули, односно умрли професионални припадник Војске Србије издржавао имају право на једнократну новчану помоћ када је то лице имало само супружника, односно ванбрачног партнера.

Деда и баба имају право на једнократну новчану помоћ ако погинули, односно умрли професионални припадник Војске Србије нема сродника из става 1. тач. 1)-5) овог члана или ако ти сродници немају право на једнократну новчану помоћ.

Ако више лица има право на једнократну новчану помоћ, укупан износ помоћи који им припада дели се на једнаке делове.

Једнократну новчану помоћ исплаћује Министарство одбране.

Примедба:

Није добро, а чак се може сматрати и дискриминацијом, да лица која заиста живе са оним ко је страдао, а имају више од 18, односно 26. година, и раде, не могу остварити помоћ на ову једнократну накнаду. Има много примера да у истом домаћинству наставе да живе деца са родитељима, или сестре, браћа итд, да сутра та лица доживе да свог укућанина сахрањују јер је страдао у служби, а да за то не добију никакву помоћ у најмању руку је срамно за државу којој је тај припадник ВС служио. Шта је са самцем ког сахране пријатељи или комшије, кумови, чланови удружења ком је припадао и сл. И ти људи су по основу нпр. сахрањивања или неке помоћи страдалом лицу имали трошкове које треба рефундирати или бар амортизовати. Ову накнаду неопходно је прописати правичније на добробит како лица блиских страдалом, тако и саме државе и војске и њиховог угледа у друштву.

Члан 192.

Поступак за додељивање једнократне новчане помоћи покреће се захтевом професионалног припадника Војске Србије, односно по службеној дужности.

Професионални припадник Војске Србије може да поднесе захтев за покретање поступка у року од три године од дана задобијања ране, повреде или озледе, односно наступања обољења или погоршања обољења које је изазвало оштећење организма.

Уколико професионални припадник Војске Србије због природе задобијене ране, повреде или озледе, односно обољења није у могућности да поднесе захтев за покретање поступка, захтев може поднети и члан уже породице или друго лице са којим професионални припадник Војске Србије живи у породичном домаћинству, у року из става 2. овог члана.

Уколико професионални припадник Војске Србије живи сам, захтев за покретање поступка може да поднесе у року од 30 дана од дана престанка околности из става 3. овог члана.

Поступак за додељивање једнократне новчане помоћи покреће се по службеној дужности у случају из чл. 189. став 1. и 195. овог закона.

Степен телесног оштећења на основу којег се остварује право на једнократну новчану помоћ доказује се правноснажним решењем о признању својства војног инвалида или налазом војнолекарске комисије.

Решење о праву на једнократну новчану помоћ доноси старешина на положају команданта бригаде, њему равном или вишем положају.

Примедба:

Поступак по службеној дужности би требао да може да се покрене у свим случајевима, не само у случају из члана чл. 189. став 1. и 195. Такође, небулозно је да се овим законом прописује ко може да поднесе захтев ако припадник ВС то не може да учини, јер је опште позната ствар да он за то може овластити било кога. Шта ће се десити ако је за то овластио адвоката или код нотара оверио овлашћење неком трећем лицу. Поред тога, одредба која

каже да се степен телесног оштећења на основу којег се остварује право на једнократну помоћ, доказује правноснажним решењем о признању својства војног инвалида или налазом војнолекарске комисије је веома спорна. Најпре зато што до доношења решења о признавању својства инвалида, у пракси треба да протекне често две до три и више година, јер се то утврђује тек по завршеним лечењима и након више мишљења и налаза лекарских комисија, што значи да до тад лице не може да оствари право на једнократну помоћ. Такође, статус војног инвалида не може се по закону о правима која уређују положај војних инвалида, признати припадницима ВС у мирнодопским условима, што значи да овај закон није у сагласју са другим системским законима који ову материју уређују.

Право на накнаду за оспособљавање

Члан 193.

Супружник, односно ванбрачни партнер професионалног припадника Војске Србије погинулог, односно умрлог од задобијене ране, повреде или озледе, односно болести под условима из члана 189. став 1. овог закона који нема право на породичну пензију према прописима који уређују пензијско и инвалидско осигурање, има право на накнаду за оспособљавање ради стицања стручне спреме ако у време смрти професионалног припадника Војске Србије нема стручну спрему и није у радном односу.

Право на накнаду за оспособљавање ради стицања стручне спреме припада онолико времена колико је потребно да лице стекне стручну спрему, а најдуже четири године.

Примедба:

Ово је дискриминишућа одредба. Каква је ово накнада? Да ли је једнократна или ће се можда десити да сутра, ако лице које је остварило ову накнаду, а није успело да заврши оспособљавање, бити тужено од оног ко му је накнаду исплатио. Поред тога, спорно је зашто лице које ради не може да оствари ову накнаду. То значи да лице са основном школом, које нпр. ради негде као чистачица, ако јој супруг погине, и сутра треба да издржава двоје деце, не може да се оспособи о трошку војске да ради на радном месту са средњом стручном спремом на коме ће остваривати већа примања. Исто важи и за друге нивое оспособљавања.

Право на накнаду за школовање

Члан 194.

Деца и усвојеници професионалног припадника Војске Србије погинулог или умрлог од задобијене ране, повреде или озледе, односно болести под условима из члана 189. став 1. овог закона, која су на редовном школовању, имају право на накнаду за школовање, ако не остварују стипендију по другом основу.

Накнада за школовање из става 1. овог члана обухвата:

1) месечну новчану накнаду;

2) накнаду за набавку књига и школског прибора;

3) накнаду за групну рекреативну наставу, односно екскурзију коју организује образовна установа.

Примедба:

Шта је са децом о којима се старао или их је издржавао погинули припадник ВС, или су живели са њим у заједничком домаћинству, а нису његова деца нити усвојеници?

Право на накнаде и помоћи појединих категорија војних лица

Члан 195.

Право на једнократну новчану помоћ, право на накнаду за оспособљавање и право на накнаду за школовање припада и војнику на службењу војног рока, лицу у резервном саставу док се налази на војној дужности у Војсци Србије, ученику и кадету војношколске установе и лицу на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире, односно члановима њихових породица, под условима који су предвиђени за професионалне припаднике ВС у складу са овим законом.

Под вршењем дужности у вези са службом у Војсци Србије у смислу остваривања права на једнократну новчану помоћ лица из става 1 овог члана сматра се и:

1) одлазак на одсуство и повратак са одсуства;

2) боравак у војној згради, кругу касарне, логору, ваздухоплову, аеродрому, полигону, броду или другом пловном средству речне флотиле или на другом месту на којем је био по правилима службе или по наређењу, односно одобрењу надлежног старешине, као и на одобреном изласку из војне јединице, односно војне установе у слободно време, осим на одсуству.

Право на једнократну новчану помоћ припада и породици лица из става 1. овог члана које услед болести умре за време службе или вршења дужности у вези са службом у Војсци Србије.

Право на накнаду погребних трошкова припада породици лица из става 1. овог члана које погине или умре за време службе у Војсци Србије или умре у здравственој установи у коју је за време службе у Војсци Србије упућено и задржано на лечењу и по престанку службе, уколико то право нису остварили по другом пропису. Ако је друго лице сахранило лице које није члан породице, накнада погребних трошкова припада том лицу.

Примедба:

Ово право би требало признати и лицима ван ВС - цивилима, који су страдали пружајући помоћ припадницима ВС, као што је то нпр. регулисано Законом о полицији.

Право на финансијску помоћ

Члан 196.

Супружнику или детету погинулог, односно умрлог запосленог у Министарству одбране, чија је смрт наступила од задобијене ране, повреде или озледе за време вршења службе или у вези са вршењем службе, може се доделити једнократна финансијска помоћ намењена за откуп стана додељеног из стамбеног фонда Министарства одбране или враћања зајма, односно може се отписати дуг за откуп стана додељеног из стамбеног фонда Министарства одбране или враћања зајма.

Изузетно од става 1. овог члана, финансијска помоћ на име откупа стана додељеног из стамбеног фонда Министарства одбране или враћања зајма за решавање стамбеног питања може се доделити, односно дуг за откуп стана додељеног из стамбеног фонда Министарства одбране или враћања зајма може се отписати супружнику или детету погинулог, односно умрлог запосленог у Министарству одбране, чија смрт није наступила под околностима из става 1. овог члана, уколико постоје нарочито оправдани разлози материјалне, односно социјалне природе.

Примедба:

Веома је важно прописати границу, односно висину једнократне финансијске помоћи у смислу тога да се она одређује у вредности цене стана у коју је урачунат ПДВ односно други порез који се има платити приликом промета предметне непокретности. Ово је веома важно дефинисати јер је у пракси било случајева да МО купи стан породици погинулог припадника ВС, а да после тој породици пристигне да плати порез у износу од неколико хиљада евра, па кад они то нису у могућности да плате, а често нису, прети им се одузимањем стана од стране извршитеља.

Услови и начин остваривања права на накнаде и помоћи за случај смрти и болести

Члан 197.

Ближе услове и начин остваривања права на једнократну новчану помоћ, права на накнаду за оспособљавање, права на накнаду за школовање и права на финансијску помоћ као и начин утврђивања износа тих помоћи, односно накнада прописује министар одбране, уз сагласност Владе.

Примедба:

Ово се најпре мора уређивати колективним уговором између послодавца и представника запослених, а тек ако за то нису испуњени услови онда да услове уређује послодавац.

ј) Посебна примања професионалних војних лица

Члан 198.

Професионалном припаднику Војске Србије - припада:

1) право на организовану, бесплатну или субвенционисану, односно специјалну исхрану за време обављања специфичне војне службе услед које је изложено посебним физичким напорима, у случајевима кад постоји обавеза да се ради дуже од пуног радног времена и за време дежурства,

2) право на бесплатан одмор после повратка из мултинационалне операције у објектима предвиђеним за одмор и рекреацију.

Професионалном војном лицу, поред права из става 1. овог члана припада и право на бесплатну службену и свечану униформу, односно право на набавку тих униформи по регресираним ценама.

Примедба:

Дискриминација. Неспретно и нестручно дефинисана одредба која би требала да пропише исхрану у току рада, али очигледно на дискриминишућ начин јер то право даје само лицима која обављају специфичну војну службу и то услед које су изложени посебним физичким напорима. Право на исхрану у току рада мора и треба да имају сви запослени. Ниједан па тако ни овај закон, не сме и не може да садржи одредбе које дискриминишу запослене по основу личног својства, а то је овде не припадање служби која је специфична. Остали очигледно треба да гладују током рада. Став други није у сагласју са ставом првим, а позива се на њега. Наиме, став први прописује право професионалног припадника ВС, а став други се односи на професионално војно лице, што значи да искључује права нпр. војних службеника који нпр. као чланови војног оркестра такође носе униформу.

Члан 201.

Официри и подофицири у радном односу на неодређено време могу преко Министарства одбране набављати оружје за личну безбедност.

Примедба:

Ово оружје не треба ограничити само на личну безбедност и не само на официре и подофицире јер су нпр. и војни службеници често ангажовани на задацима који изискују ношење оружја (чуварска служба, дежурства, курири, возачи који уједно и прате важан транспорт или лица чија безбедност може бити угрожена итд.). Одредбе овог члана треба уредити тако да омогуће припаднику ВС да лично оружје користи у вршењу војне службе, као што је то био случај нпр. у ЈНА. У ЈНА и ВЈ, припадници војске су своје личне пиштоље и револвере користили на дежурствима и у друге службене сврхе. На овај начин релаксира се систем одбране јер није у обавези да припаднику ВС обезбеди лично оружје, а са друге стране се поспешује продаја тог оружја у домаћим фабрикама. Исто тако отклања се могућност настанка кривичних дела против ВС, јер је губитак или оштећење службеног оружја у ВС кривично дело, које се не може извршити ако припадник ВС нпр.

случајно оштети или изгуби лично оружје. Такође, овде недостаје одредба о томе ко ближе уређује прописе о набављању оружја за припаднике ВС и да ли су они у обавези да плаћају порез на ово оружје или не, што је једно од итекако важних питања.

2. Школовање

Члан 202.

Професионални припадници Војске Србије могу се упутити на школовање или усавршавање у складу са потребама Министарства одбране и Војске Србије, под условима које прописује министар одбране.

Професионални припадници Војске Србије упућени на школовање облика студија I, II и III степена, школују се уз рад.

Министар одбране доноси планове школовања, усавршавања и стипендирања за потребе Министарства одбране и Војске Србије и упућује на школовање и усавршавање професионалне припаднике Војске Србије.

Примедба:

Врло недоречена. лоша и спорна одредба. Уместо речи “у складу са потребама”, треба да стоји “за потребе”, јер формулација које је тренутно дата потпуно мења смисао одредбе. Наиме, овако како је сад конструисана одредба става 1 овог члана може се тумачити на штету припадника ВС који нпр. сами одлуче да се школују, а то није у складу са потребама МО и ВС, па да им неко сутра због тога оспорава право на слободно време за полагање испита и нека друга права која из тога произилазе. Поред тога, овде нигде није прописано где се школују професионални припадници ВС, како се каже у складу са потребама МО и ВС, да ли у војношколским установама или било где у земљи и иностранству. Такође, нејасно је шта је циљ и смисао ове одредбе, јер нигде није речено да се професионални припадник ВС школује о трошку МО и ВС, то би требало да је суштина. Из овако конструисане одредбе закључује се да је циљ само да се професионалном припаднику ВС омогући да се школује, имајући у виду да одредба у основи каже “могу се упутити на школовање” у складу са потребама МО и ВС и ништа више. Право да се неко школује нико никоме не може ускратити, па је нејасно зашто је ова одредба конструисана тако да каже да министар прописује услове под којима се припадник ВС може упутити на школовање. Такође, одредба у једном од ставова говори о плану стипендирања, а нигде то право није прописано нити уређено

Члан 203.

Држављанин Републике Србије који се на основу уговора закљученог са Министарством одбране школовао, односно усавршавао за вршење војних и других дужности дужан је да по завршеном школовању, односно усавршавању ступи у службу у Војсци Србије и остане у тој служби најмање двоструко време трајања школовања, усавршавања односно стипендирања.

Професионални припадник Војске Србије који је упућен на школовање, усавршавање или специјализацију дужан је да по завршетку школовања, усавршавања или специјализације остане на служби у Војсци Србије најмање двоструко време трајања

школовања, усавршавања или специјализације у Републици Србији, а ако је школовање, усавршавање или специјализацију завршио у иностранству најмање троструко време трајања школовања, усавршавања или специјализације.

Министар одбране или лице које он овласти закључује уговор о школовању, усавршавању, односно специјализацији, стипендирању чије трајање је три месеца и дужи, са лицем из ст. 1. и 2. овог члана.

У случају неизвршавања уговорних обавеза кривицом лица упућеног на школовање, усавршавање, односно специјализацију, то лице је дужно да једнократно врати све стварне трошкове школовања, усавршавања, односно специјализације који су исплаћени из средстава буџета.

Министар одбране прописује ближе услове и начин стипендирања за потребе Министарства одбране и Војске Србије, дужину трајања службе у Министарству одбране и Војсци Србије по завршетку одређене врсте школовања, усавршавања или специјализације и поступак утврђивања и повраћаја трошкова школовања, стипендирања, специјализације, односно усавршавања, у складу са трошковима школовања, стипендирања, специјализације или усавршавања и временом проведеним по завршетку школовања, специјализације или усавршавања на служби у Министарству одбране и Војсци Србије.

Примедба:

Изузетно спорне и можда штетне одредбе по припадника ВС. Нигде у овим одредбама не стоји суштина, а то је да све ове обавезе могу да се наметну професионалном припаднику ВС само ако се школовао о трошку државе, односно војске. Овако како су дате, ове одредбе кажу да је довољно да војска упути професионалног припадника ВС на школовање, усавршавање или специјализацију и да он сутра буде дужан да испуњава све ове обавезе као и да буде утужен уколико нпр. не остане у служби након школовања, чак и да је сам финансирао своје школовање, усавршавање или специјализацију. Осим нпр. сагласности или одобрења да буде упућен на школовање, нигде не стоји шта је то што војска и држава дају професионалном припаднику ВС, да би он био дужан да испуњава све ове обавезе?

3. Рад ван јединице

Члан 204.

Професионални припадник Војске Србије може, под условима утврђеним законом радити уз накнаду или награду ван јединице, односно установе или самостално обављати професионалну делатност само по одобрењу начелника Генералштаба или старешине кога он овласти у Војсци Србије, односно министра одбране или руководиоца организационе јединице кога он овласти у Министарству одбране.

Одобрење се издаје на период до годину дана.

Одобрење из става 1. овог члана неће се издати ако се радом за који се тражи одобрење онемогућава или отежава рад професионалног припадника Војске Србије,

штети угледу Војске Србије, утиче на непристрасност рада професионалног припадника Војске Србије или утиче на организацију рада јединице, односно установе.

Допунски рад професионалних припадника Војске Србије – здравствених радника, здравствених сарадника и других лица на служби у војним здравственим установама и санитарским јединицама и установама, уређује се законом којим је уређена здравствена заштита и здравствено осигурање војних осигураника.

Примедба:

Одредба која је дискриминишућа и неуставна и противна међународном праву. Ограничава чак и Уставом и међународним конвенцијама гарантовано право на рад. У члану 60. Устава Р. Србије, јасно је прописано да свако има право на слободан избор рада као и да су свима под једнаким условима доступна сва радна места. Устав ниједном својом одредбом није предвидео да се право на рад на било који начин може ускратити или ограничити, а овде све све то дешава када се каже да су министар и НГШ ти који одобравају или не, право да се у слободно време ради, као и да одобрење које они издају важи једну годину. Устав такође забрањује довођење у положај сличан ропству, а ово је управо то, јер је у овом случају послодавац себи дао за право да онима који код њега раде, ограничава основна људска права и слободе и кад не врше службу. Недопустиво!

4. Учешће у активностима удружења

Члан 205.

Професионални припадник Војске Србије може учествовати у активностима удружења, при чему је за учешће у активностима удружења којима се остварују циљеви у области одбране, потребна претходна сагласност министра одбране.

Примедба:

Неуставна и дискриминишућа одредба. Устав Србије, у члану 55. јемчи слободу сваког удруживања, као и право да се остане изван сваког удружења. Такође, Устав у овим својим одредбама јасно прописује да само Уставни суд може забранити нека удружења и то под условима прописаним Уставом. Такође, Устав ниједном својом одредбом није прописао нити дао могућност да се било којим актом па ни законом, право удруживања и слобода на удруживање на било који начин може ограничити или ускратити. Нејасно је шта је аутор овог нацрта закона желео да постигне овом одредбом осим да ускрати и ограничи слободе које јемчи Устав. Бројна су удружења која остварују циљеве у области одбране или су од интереса за одбрану, почев од падобранских, ловачких, извиђачких, научних и других сличних удружења, али то не може бити разлог да се припадницима ВС на било који начин ограничи или ускрати да буду чланови тих удружења.

5. Чланство у страним стручним удружењима

Члан 206.

Професионални припадник Војске Србије и лице које се школује за војне дужности може постати члан страног стручног удружења или међународне организације, уз сагласност министра одбране или лица које он овласти.

Примедба:

Дискриминишћа и неуставна одредба. Исто као и за члан 205. Устав не прави разлику између домаћег и страног удружења. Не постоји уставни оквир и основ да се у Закон о ВС имплементира оваква одредба. Устав јемчи слободу било код удруживања. Ово другим речима значи да припадник војске који је уједно и члан националне мањине, пореклом нпр. Мађар, Македонац итд. не може да буде члан свог завичајног или националног удружења у држави матици без сагласности министра.

6. Примање одликовања стране државе

Члан 207.

Припадник Војске Србије може примити и носити одликовање стране државе, односно међународне организације, само по одобрењу председника Републике.

Захтев за издавање одобрења из става 1. овог члана доставља се преко Министарства одбране.

Примедба:

Застарела и дискриминишућа одредба која нема утемељење у Уставу и времену у ком живимо. Ова одредба могла би да има смисла ако би припадник ВС требао да прими одликовање неке стране војске, али стране државе или међународне организације не може и не сме да се органишава или ускраћује. Припадници Војске Србије која је потпуно професионализована и чији припадници ВС нису дужни да јој служе него у њој раде, а нпр. су спортисти или чланови међународних удружења, здравствени или други научни или културни радници, лица која нпр. на пропутовању кроз страну земљу учине херојски подвиг или спасе нечије животе итд. зашто би од било кога тражили одобрење да за своје заслуге буду награђени или одликовани. На овај начин се озбиљно задире у елементарне људске слободе. Ово тим пре што Устав ниједном својом одредбом о Војсци Србије није предвидео овакву могућност.

7. Извршавање наређења

Члан 210.

Припадник Војске Србије је у вршењу службе дужан да изврши наређење, односно налог претпостављеног у вези са службом, као и наређење, односно налог који у одсуству претпостављеног изда старији кад је неопходно да се хитно предузму мере за извршавање неодложних и значајних службених задатака, изузев наређења чијим би се извршењем учинило кривично дело.

Ако припадник Војске Србије прими наређење чије извршење би представљало повреду закона, дужан је да захтева од старешине који је издао такво наређење да га понови у писаном облику.

Припадник Војске Србије дужан је да одбије извршење поновљеног наређења, односно налога претпостављеног или старијег чијим би се извршењем учинило кривично дело.

Припадник Војске Србије је дужан да о издавању поновљеног противправног наређења, односно налога одмах обавести лице претпостављено лицу које је издало противправно наређење, односно друго надлежно лице.

Примедба:

Важно је прописати да је сваки војни старешина или лице на руководећем положају у војсци, одговоран за законито издавање наређења и да се за то у овом закону прописује индивидуална одговорност и санкције. Такође важно је прописати да потчињени који пријави издавање противправног наређења (изврши унутрашње узбуђивање) због тога не сме и не може да сноси никакве санкције нити може да буде позван на одговорност. На овај начин даје се значајан допринос у борби против мобинга, корупције и других злоупотреба којих је све више у систему командовања и развијаће се свест о дужности поштовања закона код свих припадника подједнако и без обзира на положај на коме се налазе.

8. Ношење униформе

Члан 212.

Војно лице је дужно да носи униформу, у складу са правилима службе.

Председник Републике, на предлог министра одбране, уређује изглед војне униформе и ознаке чинова.

Забрањено је ношење војне униформе са ознакама чинова лицима која не врше војну службу, осим по посебном одобрењу министра одбране.

Примедба:

Ношење униформе треба прописати као право и дужност. Униформа се треба уређивати на предлог струке, а не министра. У том смислу предлагач може да буде само Генералштаб или делом нека струковна удружења и тела попут ветеранских, историјских и сл. Они би били овлашћени предлагачи, а Председник Републике би био доносилац правног акта којим се прописује све везано за војне униформе. Такође. Овим одредбама треба прописати право на ношење војне униформе пензионисан припадницима војске као и војним ветеранима.

9. Пријава пута у иностранство

Члан 213.

Професионални припадник Војске Србије дужан је да путовање у иностранство пријави претпостављеном.

Министар одбране уређује услове под којима професионални припадник Војске Србије и војник на служењу војног рока путују у иностранство.

Примедба:

Неуставна одредба. Слобода кретања је једно од највреднијих грађанских права и слобода које се такође јемчи Уставом и међународним уговорима. Не може се дати једном представнику извршне власти (дакле не законодавне), какав је министар, да одлучује о било чијој слободи кретања. Стим у вези, евентуална ограничења кретања-путовања у иностранство, као што су нпр. припрема за мобилизацију, мобилизација, ванредно или ратно стање или сличне прилике, због којих би се припадницима ВС оправдано могла ускратити или ограничити слобода кретања, мора да буде уређена односно прописана законом. Дакле, ове одредбе треба јасно да кажу у којим се то условима евентуално не може путовати у иностранство, а не да о том праву одлучује министар у овако недореченим законским оквирима који се прешироко могу тумачити на штету припадника Војске Србије.

10. Легитимације

Члан 214.

Професионална војна лица имају војну легитимацију којом доказују идентитет и својство војног лица.

Ученици и кадети војношколских установа имају ученичку, односно кадетску легитимацију којом доказују идентитет и својство ученика, односно кадета.

Војни службеници и државни службеници и намештеници запослени у Министарству одбране имају идентификациону картицу којом доказују идентитет и својство запосленог.

За приступ војним објектима и службеним просторијама које користе Министарство одбране и Војска Србије, лицима ван Војске Србије и Министарства одбране која на основу одобрења министра одбране могу имати приступ овим објектима издају се привремене идентификационе картице.

Припадници Војске Србије за време учешћа у мултинационалним операцијама и другим активностима у иностранству користе посебне легитимације, у складу са правилима ангажовања у конкретној операцији.

Легитимације и идентификационе картице из ст. 1. до 3. овог члана садрже контактни и бесконтактни микроконтролер и машински читљиву зону за потребе аутоматског читавања података.

Привремене идентификационе картице из става 4. овог члана могу да садрже контактни и бесконтактни микроконтролер и машински читљиву зону за потребе аутоматског читавања података.

Изглед и карактеристике војних легитимација из става 1. овог члана, начин и поступак издавања, коришћења, враћања и поништавања и начин вођења евиденције о издатим легитимацијама уређује Влада, на предлог министра одбране.

Изглед и карактеристике легитимација из става 2. овог члана и идентификационих картица из ст. 3. и 4. овог члана, начин и поступак издавања, коришћења, враћања и поништавања и начин вођења евиденције о издатим легитимацијама и идентификационим картицама уређује министар одбране.

Обрасце легитимација и идентификационих картица из ст. 1. до 4. овог члана израђује и штампа Народна банка Србије - Завод за израду новчаница и кованог новца.

Члан 215.

Легитимације и идентификационе картице из члана 214. овог закона садрже следеће податке:

1) личне податке: фотографију; презиме, име једног од родитеља и име; јединствени матични број грађана; пол; датум рођења и крвну групу;

2) службене податке: својство; чин; назив и матични број организационе јединице у којој се налази; место службовања, односно школовања; од када је на служби, односно школовању у команди, јединици и установи Војске Србије, односно организационој јединици Министарства одбране и до када је на служби уколико је у радном односу на одређено време, односно школовању и идентификациони број за лице које пружа здравствене услуге;

3) податке садржане у електронским сертификатима;

4) остале податке: датум издавања и рок важења.

Примедба за члан 214 и 215:

Неуставна одредба. Шта садржи легитимација или неки други идентификациони документ није и не треба да буде предмет закона, већ подзаконског акта какав је нпр. уредба. Поред тога, не може се законом протежирати нити доводити било ко у монополски положај како се то овде чини изричитим наглашавањем да обрасце легитимација и идентификационих картица израђује и штампа Народна Банка Србије-Завод за израду новчаница и кованог новца. Тржиште је данас слободно и јемчи се Уставом (члан 84) и нико, а нарочито не држава актом какав је закон, не може и не сме ограничавати слободу конкуренција, стварањем или злоупотребом монополског или доминатног положаја. Поред тога, данас је техника и технологија толико напредовала да и сама Војска Србије или Министарство одбране може, а и треба, да изврши набавку опреме и уређаја за израду, односно штампање легитимација и ИД картица по веома повољним ценама и условима, па зашто би уопште били везани искључиво за једну институција у земљи која то ради, а која уз то није у систему одбране и тако даје могућност отицања тајних података као и података о личности свих који раде у том систему.

11. Мултинационалне операције

Члан 216.

Професионални припадник Војске Србије који је обучен за учешће у мултинационалним операцијама дужан је да учествује у тим операцијама, у складу са законом.

Министар одбране или лице које он овласти са лицем из става 1. овог члана закључује уговор о обуци и правима и обавезама на основу завршене обуке за учешће у мултинационалним операцијама, у складу са посебним прописима којима се уређује учешће у мултинационалним операцијама.

Професионални припадник Војске Србије након повратка из мултинационалне операције дужан је да проведе у служби у Војсци Србије најмање троструко време проведено у мултинационалној операцији у коју је упућен.

Уколико професионални припадник Војске Србије након повратка из мултинационалне операције не проведе у служби у Војсци Србије најмање троструко време проведено у мултинационалној операцији у коју је био упућен, дужан је да плати уговорну казну предвиђену уговором о ангажовању у мултинационалним операцијама, у складу са критеријумима које утврђује министар одбране.

Примедба:

Ове одредбе не треба и не могу да буду предмет закона. Шта ако породичне, здравствене или неке друге објективне прилике (каква је нпр давање биолошког узорка за вантелесну оплодњу брачном другу, заказана хирурска интервенција и сл.), доведу до тога да припадник не може о одређеном тренутку да оде у мултинационалну операцију или једноставно не жели да оде. Овде није у питању одбрана земље да би он био дужан да буде у строју. Ако је учешће у мисијама ван земље у основи добровољно, онда се припадник војске не може условљавати против своје воље да у њима учествује. Може ако он на те услове својевољно пристане јер је у радном односу и нема обавезу да служи у војсци, а ти односи и обавезе се сагласно утврђују уговором, а не законом.

12. Политичке активности

Члан 217.

Професионални припадник Војске Србије, ученик и кадет војношколске установе и лице на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире не може бити члан политичке странке.

Припаднику Војске Србије је забрањено изражавње политичких уверења у вршењу службе.

Војном лицу је забрањено присуствовање скуповима политичких странака и свака друга политичка активност.

Коришћење активног бирачког права не сматра се политичком активношћу, у смислу овог члана.

Примедба:

Неуставна одредба која озбиљно задире у основна људска права и слободе. Војном лицу може да буде забрањено присуствовање скуповима политичких странака и свака друга политичка активност у униформи, у другом случају не, јер се сваком грађанину Уставом јемчи да бира и да буде биран. С тим у вези, свако има право да се слободно креће и информисе о свему што га у вези са његовим изборним правом или личним интересовањима занима, па чак и да то ради на политичким трибинама, митинзима и сличним политичким активностима. Одредба овог члана која каже да се припаднику ВС забрањује свака друга политичка активност је преширока и представља директно и грубо кршење одребе члана 52. Устава Србије јер Устав ниједном својом одредбом није предвидео могућност да се нпр. изборно право ускрати било коме, на било који начин, а то се овде итекако чини.

13. Право на штрајк

Члан 218.

Професионалним припадницима Војске Србије није допуштено право на штрајк.

Примедба:

Неуставна одредба! Чланом 61. став 2. Устава Србије, прописано је да право на штрајк може бити ограничено само законом, сходно природи или врсти делатности. Из цитираних одредби је више него јасно да се право на штрајк може ограничити сходно природи делатности, а не и потпуно ускратити, односно одузети или укинути, што је овде неспорно случај. Дакле, као што је то учињено Законом о полицији, право на штрајк се припадницима полиције ограничава сходно природи делатности коју обављају, али никоме ко је писао Закон о полицији није пало на памет да припадницима полиције потпуно ускрати право на штрајк. Право на штрајк припадника војске може се и треба ограничити овим законом, али у уставним оквирима и сходно природи делатности. С тим у вези, ове одредбе треба да пропишу услове под којима запослени у Војсци Србије могу да организују штрајк (нпр. не могу за време дежурства, ванредног или ратног стања, проглашене мобилизације и сл.), а не да им се то право на неуставан начин потпуно ускрати.

VIII. ОДГОВОРНОСТ ПРИПАДНИКА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

1. Опште одредбе о одговорности припадника Војске Србије

Одговорност припадника Војске Србије

Члан 219.

Припадници Војске Србије одговарају за кривична дела, привредне преступе и прекршаје по општим прописима.

Одговорност за кривично дело, привредни преступ и прекршај не искључује дисциплинску одговорност ако дело које је предмет кривичног поступка, поступка за утврђивање одговорности за привредни преступ или прекршајног поступка, представља и повреду дужности из службе.

Дисциплински поступак води се без обзира на ток кривичног поступка, поступка за утврђивање одговорности за привредни преступ или прекршајног поступка.

За кривично дело против Војске Србије за које је прописана казна затвора до три године, против војног лица може се водити дисциплински поступак и уместо кривичне санкције може му се изрећи дисциплинска казна, односно дисциплинска мера утврђена овим законом, ако је дело добило нарочито лак вид и ако то захтевају интереси службе, у складу са одредбама Кривичног законика .

Примедба:

Одредба последњег става је врло дискутабилна, а вероватно и неуставна. Она је остала из неких старих времена кад је у војсци постојао војни суд који је у стварима из судске надлежности одлучивао о кривичној одговорности војних лица. На овде присутан начин, једном органу управе даје се право да у предмету из судске надлежности одлучује о нечијој кривичној одговорности, односно да неко ко је починио кривично дело избегне кривичну санкцију и да буде кажњен неком мизерном дисциплинском казном иако је чињенично починио кривично дело. Поред тога одредба става 4 овог члана, у директној је колизији са одредбом става 1 истог члана јер она каже да “припадници Војске Србије одговарају за кривична дела, привредне преступе и прекршаје по општим прописима”. Дакле. Ако се дисциплински поступак води невезано за кривични, и ако припадници Војске Србије одговарају за кривична дела, привредне преступе и прекршаје по општим прописима, како је онда могуће да неко не одговара за учињено кривично дело тако што ће се о његовој одговорности расправљати пред управним органом једног Министарства који није суд. Закон којим се прописује кривични поступак, јасно каже да о нечијој кривичној одговорности може расправљати само суд према јасно дефинисаним и законом одређеним правилима. Стим у вези, потпуно је јасно да се ова одредба не може одржати у правном промету и да мора бити обрисана.

2. Дисциплинска одговорност

а) Појам војне дисциплине

Члан 221.

Војна дисциплина је тачно, потпуно и правовремено извршавање војних дужности и других дужности у Војсци Србије, сагласно закону, правилима службе и другим прописима и наређењима надлежних старешина, поштовање у служби и ван службе реда и правила понашања утврђених законом и другим прописима и поштовање моралних норми друштва.

Припадник Војске Србије је дисциплински одговоран за повреде дужности из службе, као и за свако поступање ван службе које је неспојиво са дужностима припадника Војске Србије.

Дисциплинска грешка је лакша повреда војне дисциплине.

Дисциплински преступ је тежа повреда војне дисциплине.

Примедба:

Неуставне одредбе по више основа. Овим одредбама на најгрубљи начин се задира у приватност и слободе запослених у војсци и умањује се већ достигнут ниво права која су уживали нпр сад важећим законом. Овим одредбама послодавцу се неосновано даје право да расправља о одговорности запосленог ван његовог радног времена и ангажовања за

потребе послодавца. Не допустиво је да запослени буде одговоран послодавцу у ванрадно време и кад не ради те да га послодавац позива на одговорност, расправља о његовој одговорности и кажњава га за нешто што је он чинио или урадио нпр код своје куће у слободно време. Шта значи одредница *“поштовање у служби и ван службе реда и правила понашања утврђених законом и другим прописима и поштовање моралних норми друштва”*. На основу овако дефинисане одредбе, послодавац може запосленог буквално у сваком случају ван службе, да позива и кажњава пред својим дисциплинским органом. Устав јасно забрањује стављање у положај сличан ропству, а ово је управо та ситуација јер се запослени у сваком смислу и у свако време подређује вољи послодавца чак и у време кад није дужан да ради и не налази се на раду као и за поступке и понашања која нису у вези са радом код послодавца. Запослени није власништво ниједног послодавца, па тако ни професионални припадник ВС.

в) Сходна примена начела и правила кривичног права

Члан 223.

Приликом утврђивања дисциплинске одговорности припадника Војске Србије у поступцима у којима се утврђује дисциплинска одговорност за извршене дисциплинске преступе, сходно се примењују начела, односно правила кривичног права.

Примедба:

Врло дискутабилна и недоречена одредба супротна елементарним правним начелима која се може сматрати правним преседаном. Не може се управном органу дати право да о нечијим правима из радног односа уместо по закону којим се уређује управни поступак, одлукује према правилима кривичног права. То другим речима значи, да орган управе доноси управни акт према правилима кривичног, а не управног права што је преседан. Такође, овом итекако спорном одредбом, није одређено која правила кривичног права се примењују, да ли материјалног или процесног.

д) Дисциплински преступи

Члан 225.

Дисциплински преступи су:

1) одбијање извршења наређења, односно налога претпостављеног, изузев наређења, односно налога чијим би се извршењем учинило кривично дело;

2) неизвршавање или несавесно извршавање наређења, одлуке или налога претпостављеног;

3) самовољно напуштање команде, јединице или установе;

4) насилничко, увредљиво или недолично понашање;

5) изазивање нереди, свађе или туче у служби;

- 6) поступање којим се вређа достојанство подређених, нарочито с обзиром на пол, верско убеђење или националну припадност или кршење права која им по закону припадају;
- 7) уживање опојних дрога или неовлашћено држање супстанци или препарата који су проглашени за опојне дроге;
- 8) навођење другог на уживање опојне дроге или давање другог опојне дроге да је ужива он или треће лице или омогућавање другог да ужива опојну дрогу;
- 9) одбијање тестирања на присуство опојних дрога;
- 10) повреда стражарске, патролне или друге сличне службе;
- 11) неоправдан изостанак с дужности или из службе најмање два радна дана узастопно или три радна дана са прекидима у периоду од 12 месеци;
- 12) злоупотреба права из службе;
- 13) незаконито располагање средствима;
- 14) злоупотреба службеног положаја или прекорачење службеног овлашћења;
- 15) несавестан рад у служби;
- 16) присвајање војне имовине или наношење штете војној или другој имовини;
- 17) немаран однос према повереној имовини;
- 18) повреда тајности података или несавесно чување службених списа или података;
- 19) подношење лажног извештаја;
- 20) давање нетачних података или докумената који су од утицаја на пријем у службу или напредовање;
- 21) фалсификовање, прикривање или противправно уништење службене исправе, књиге или списа;
- 22) употреба фалсификоване исправе;
- 23) непредузимање прописаних мера за чување живота и здравља људи и исправности објеката и технике;
- 24) рад уз накнаду или награду ван јединице, односно установе или самостално обављање професионалне делатности противно условима одређеним законом;
- 25) примање поклона у вези с вршењем послова мимо одредаба закона, примање услуге или користи за себе или друго лице или коришћење службе ради утицаја на остваривање сопствених права или права лица повезаних с припадником Војске Србије;
- 26) повреда начела непристрасности или политичке неутралности или изражавање и заступање политичких уверења у служби;
- 27) штрајковање или учествовање у синдикалном организовању, односно синдикалним активностима у супротности са одредбама овог закона;

28) *непоступање по захтеву војног дисциплинског тужиоца или војног дисциплинског суда;*

29) *свако друго поступање припадника Војске Србије у служби које је противно прописима или кодексу части припадника Војске Србије, а којим се наноси штета угледу припадника Војске Србије..*

ђ) Повреда војне дисциплине ван службе

Члан 227.

Тежом повредом војне дисциплине, у смислу овог закона, сматра се свако поступање припадника Војске Србије и ван службе, које је неспојиво са дужностима припадника Војске Србије, а нарочито:

- 1) извршење кривичног дела из нечасних побуда;*
- 2) испољавање националне, расне, верске или родне нетрпељивости и иступање против Уставом Србије утврђеног поретка или против мера одбране и безбедности земље;*
- 3) тежа повреда јавног морала;*
- 4) свако друго поступање противно прописима којим се штети угледу Војске Србије.*

Примедба на члан 225 и 227:

Неуставне одредбе по много питања. Одредбама овог члана предвиђено је позивање на дисциплинску одговорност запосленог у Војсци Србије ако са било ким, било где и било где има несугласице или вербални сукоб, ако ради код другог послодавца и зарађује, ако одбије да се над њим спроведу огледи или тестирања, ако синдикално делује на начин који се не свиђа послодавцу или ако штрајкује иако му то право јемчи Устав или учини било шта што послодавац сматра да није по његовој вољи. Устав у члану 25 гарантује телесни и психички интегритет па је нејасно где је аутор овог закона нашао утемељење да пропише позивање на одговорност запосленог који одбије да се на његов захтев тестира. Поред тога, право на рад је неограничено и гарантовано такође Уставом, а овде је аутор овог накардног закона предвидео да лице које ради негде друго без његовог одобрења и зарађује због тога, има бити кажњено (нпр. тачка 24. став 1 члана 225) Такође, одговорност за учествовање у синдикалном организовању, након којих речи је стављена запета, јасно говоре о намери да послодавац позива на дисциплинску одговорност сваког ко се синдикално организује или синдикално делује на начин који није дозволио послодавац. Овако конструисане одредбе су у директној супротности пре свега са Уставом али представљају и најгрубље кршење ратификованих конвенција МОП бр. 87, 98 и 135 као и Закона о раду, који је системски закон који уређује права и обавезе и дефинише појам синдиката који је у сваком смислу независан од послодавца и свих других

институција и државних органа. Аутор овог закона је очигледно помешао народски речено бабе и жабе, и на начин који не допушта како Устав, а тако и начела и правила правне струке, израдио норме које су најпре неуставне, супротне ратификованим међународним уговорима са којима треба да су у сагласју, а потом и грубо задиру у предмете и области других системских закона. Исто се односи на робовласнички члан 227. којим се прописује одговорност запосленог пред послодавцем за нешто што чини у слободно време и кад није на послу, што намеће питање да ли је запослени у Војсци Србије и у власништву послодавца. О другим пропустима и примедбама на одредбе ових чланова сувишно је говорити.

Дисциплинске санкције за поједине категорије војних лица

Члан 232.

Војнику на службењу војног рока, лицу у резервном саставу док се налазе на војној дужности у Војсци Србије и лицу на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире могу се изрећи следеће дисциплинске мере:

- 1) опомена;*
- 2) укор;*
- 3) забрана изласка из касарне или другог војног објекта у трајању до 15 дана;*
- 4) прекоредна служба у трајању до три смене;*
- 5) забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 15 дана, коју војнику на службењу војног рока могу да изричу претпостављене старешине на положају командира чете или вишем положају.*

Војнику на службењу војног рока, лицу у резервном саставу и лицу на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире док се налазе на војној дужности у Војсци Србије се могу изрећи следеће дисциплинске казне:

- 1) забрана унапређења у виши чин у трајању до четири године;*
- 2) враћање у претходни чин;*
- 3) одузимање чина;*
- 4) забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 30 дана.*

Време проведено на издржавању дисциплинске мере и дисциплинске казне забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту у трајању преко два дана не рачуна се у службење војног рока.

Дисциплинске санкције за кадета

Члан 233.

Кадету војне високошколске установе могу се изрећи следеће дисциплинске мере:

- 1) опомена;*

- 2) укор;
- 3) забрана изласка из касарне или другог војног објекта у трајању до 15 дана;
- 4) прекоредна служба у трајању до три смене;
- 5) забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 15 дана;
- 6) искључење из војне високошколске установе.

Дисциплинска мера из става 1. тачка б) овог члана повлачи и губитак чина.

з) Посебна правила о одговорности

Члан 234.

При одлучивању о одговорности војника, војника у резерви, кадета војне високошколске установе, ученика војних школа и слушалаца школе за резервне официре због дела које се према одредбама Кривичног законика може расправити у дисциплинском поступку, као и при одлучивању о њиховој одговорности за прекршај када се у прекршајном поступку предмет уступи надлежном војном дисциплинском суду, учиниоцу (осим лица које у време извршења дела, односно прекршаја није навршило 18 година живота) може се изрећи дисциплинска казна забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 60 дана ако ниједна од дисциплинских мера предвиђених у чл. 232. и 233. овог закона не би одговарала тежини повреде или степену његове одговорности.

При одлучивању о одговорности професионалних војних лица због дела које се према одредбама Кривичног законика може расправити у дисциплинском поступку, као и при одлучивању о њиховој одговорности за прекршај када се у прекршајном поступку предмет уступи надлежном војном дисциплинском суду, учиниоцу се може изрећи дисциплинска казна забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 60 дана ако ниједна од дисциплинских мера и казни предвиђених у члану 230. овог закона не би одговарала тежини повреде или степену његове одговорности.

Члан 235.

Време забрана постављања, унапређивања, напредовања, распоређивања и изласка из касарне или другог објекта се рачуна од дана извршности одлуке којом је изречена дисциплинска санкција.

Члан 236.

За дисциплински преступ може се изрећи дисциплинска мера, ако је опасност од повреде дужности мала, зато што дело има нарочито лак вид, односно зато што је учињено са нарочито олакшавајућим околностима.

Члан 237.

За повреду дужности прописану за Министарство одбране, други државни орган или правно лице у које је професионално војно лице упућено на службу, односно на рад, може се изрећи дисциплинска санкција прописана за повреду дужности на радном месту у органу у који је упућено.

Примедба на члан 232 до 237:

Неуставне одредбе! Чланом 27. став 4. Устава Р. Србије јасно је прописано да казну која обухвата лишење слободе може изрећи само суд. Кажњавање било кога нпр. “забраном удаљења из посебних просторија у војном објекту до 15 дана”, није ништа друго него казна затвора у трајању до 15 дана, што значи да је лице према коме се ово извршава у том периоду лишено слободе. Исто се односи и на одлуке војног дисциплинског суда јер тај орган Министарства одбране није суд, већ орган управе што је констатовао Уставни суд у својој одлуци ИУз 391/2013 од 29.10.2015. године, објављеној у “Сл. гласнику РС” бр. 88/2015. Друге делове ових одредби је сувишно коментарисати.

Члан 244.

Министар одбране поставља председнике војних дисциплинских судова и војне дисциплинске тужилоце, који дужност обављају професионално.

Министар одбране, на предлог начелника Генералштаба Војске Србије и руководиоца организацијских целина Министарства одбране, именује на две године судије поротнике првостепених судова и Вишег војног дисциплинског суда, а на предлог војних дисциплинских тужилаца за исти период именује њихове заменике.

Председници и судије поротници војних дисциплинских судова не могу бити позвани на одговорност за мишљење и за дати глас у вршењу судијске дужности.

Примедба:

Неуставне одредбе. Судије војних дисциплинских судова, нису “судије” иако се тако зову, јер не врше судијску функцију, већ послове управе у Министарству одбране. Другим речима, они су чланови дисциплинске комисије послодавца која се попут неког “Суда части” само зову судом. Дакле потпуно је јасно, а о томе је свој став дао и Уставни суд у својој одлуци ИУз 391/2013 од 29.10.2015. године, објављеној у “Сл. гласнику РС” бр. 88/2015, да су они управни органи и као такви за повреде службене дужности имају одговарати као и сва друга војна и службена лица. Одредбе које дају имунитет овим службеницима (који неспорно нису судије), неуставне су, јер је Устав у делу који уређује власт у Србији, у члану 143. јасно прописао како изгледа судска власт у Србији, а они нису део ње и не могу уживати права која из те власти произилазе. Да је ово тачно доказује се и самим одредбама овог нацрта закона који у члану 246. каже “Против првостепенe одлуке донете у дисциплинском поступку може се поднети жалба, а против пресуде Вишег војног дисциплинског суда може се водити управни спор.” Дакле, какав је

то суд против чије коначне одлуке је правни лек тужба Управном суду и чије се уређење и рад прописује Правилном, а не Законом о уређењу судова, како је то нпр. прописано чланом 249. овог нацрта закона?!

Члан 245.

У првостепеном дисциплинском поступку окривљеном се мора омогућити да усмено изнесе своју одбрану.

У поступку за расправљање дисциплинске одговорности, окривљени своју одбрану може изнети и писмено.

Окривљени се може бранити сам или преко браниоца.

Бранилац окривљеног може бити адвокат или дипломирани правник са положеним правосудним испитом на служби у Војсци Србије или Министарству одбране.

Примедба:

Апсурдно је да нпр. за расправљање дисциплинске грешке, или приликом дисциплинског извиђаја, о одговорности припадника Војске Србије расправља нпр. пешадијски капетан чије је правно знање врло дискутабилно, а да окривљеног мора да брани дипломирани правник са положеним правосудним испитом. Аутор ове одредбе очигледно не познаје материју коју је желео да уређује.

Члан 252.

Припадници Војске Србије дужни су да надокнаде штету коју у вези са обављањем службе намерно или крајњом непажњом нанесу Републици Србији.

Члан 253.

Постојање штете, висину штете, околности под којима је штета настала и одговорност за штету утврђује министар одбране или старешина кога он овласти.

Министар одбране, односно старешина кога он овласти и припадник Војске Србије могу да закључе писмени споразум којим одређују висину и начин накнаде штете, а који има снагу извршне исправе.

Ако припадник Војске Србије одбије да надокнади причињену штету, накнада штете расправиће се у парничном поступку.

Примедба на члан 252 и 253:

Не може се овим законом наметати дужност запосленом да унапред и без јасно прописаних критеријума на које је пристао нпр. уговором о раду, надокнади штету, како је то предвиђено чланом 252. То је беспредмено, не примењиво и противречно самом члану 253. став 3. који каже “Ако припадник Војске Србије одбије да надокнади причињену штету, накнада штете расправиће се у парничном поступку”. Дакле ипак је на

запосленом да одлучи да ли хоће или не да надокнади штету, на послодавцу да докажује да је запослени крив за неку насталу штету и да је он тај који би требао да је надокнади, а на суду да одлучи да ли и ко је за насталу штету заиста одговоран и да ли, како и ко има да је надокнади. У ставу првом члана 253. небулозно је да *“околности под којима је штета настала и одговорност за штету утврђује министар одбране или старешина кога он овласти”*. Другим речима министар треба да је видовит јер треба да пропише унапред, иако је штета настала, под којим околностима је настала. Ако је нешто већ настало, шта ту има да се прописује. Поред тога, по овим одредбама, министар или старешина ког овласти је тај који треба и да утврди ко је одговоран за штету, иако је то у надлежности суда.

Члан 255.

Припадник Војске Србије може се у целости или делом ослободити одговорности за насталу или проузроковану штету, односно може се обуставити поступак за накнаду штете ако је до ње дошло поступањем по налогу претпостављеног лица.

Припадник Војске Србије који је одговоран за штету извршену крајњом непажњом може се из оправданих разлога делимично или у целини ослободити обавезе накнаде штете.

Сматраће се да постоје оправдани разлози, у смислу става 2. овог члана, ако је штета настала обављањем службе или вежбе у Војсци Србије, због знатних напора у обављању службе, смештаја ствари који не одговара прописаним условима или под околностима кад је штету било тешко избећи.

Примедба:

Недоречена норма која даје много простора за злоупотребе. Где су критеријуми и услови под којима се неко може ослободити накнаде штете. Ко о томе одлучује и у ком поступку и којим правним актом (одлуком, закључком, решењем и сл.).

Члан 257.

Министар одбране ближе уређује поступак за утврђивање постојања, висине и накнаде штете у Војсци Србије, као и услове и начин преношења својих овлашћења за одлучивање о накнади штете на старешине Војске Србије, у складу са прописима о накнади штете.

Примедба: Где је у свему томе око штете војно правобранилаштво?

Частан и нечастан престанак службе

Члан 280.

Професионалном војном лицу се у акту о престанку службе назначава да му служба престаје "часно" или "нечасно".

Професионалном војном лицу служба престаје нечасно:

- 1) ако је осуђено на безусловну казну затвора у трајању дужем од једне године,
- 2) ако му је изречена мера безбедности или заштитна мера у трајању дужем од шест месеци и због тога мора да буде одсутан са рада,
- 3) ако неоправдано изостане са службе пет радних дана непрекидно или седам радних дана са прекидима у току 12 месеци,
- 4) ако се не врати на службу у року од 15 дана од дана престанка разлога због којих му је одобрено мировање,
- 5) ако је извршено пресудом војног дисциплинског суда осуђено на дисциплинску казну губитак службе или губитак чина,
- 6) ако се утврди да је приликом пријема у службу дало неистините податке који су од значаја за пријем,
- 7) ако се после лечења од болести зависности поново утврди употреба психоактивних супстанци.

Професионалном војном лицу служба престаје часно из свих других разлога за престанак службе.

Последице часног и нечасног престанка службе

Члан 281.

Официр и подофицир коме је служба престала часно задржава право на назив чина и ношење војне униформе у свечаним приликама.

Професионално војно лице коме је служба престала нечасно губи право на:

- 1) поновни пријем у службу у Војсци Србије;
- 2) ношење војне униформе у свечаним приликама;
- 3) ословљавање чином.

Примедба за члан 280 и 281:

Неуставно и скандалозно. Термин достојанство потиче из латинске речи ‘‘*dignitas*’’, која се преводи као достојанство, а која означава част, односно углед неке особе. Људско достојанство је међународно гарантована и штићена категорија и део је свих правних аката којима се дефинишу и штите људска права, па тако у Устава Р. Србије. Свака држава је дужна да води рачуна о достојанству својих грађана, а не да га на бескрупулозан и подмукао начингази и то ни мање ни више него правним актом ранга закона. Чланом 23. Устава Р. Србије, прописано је да је људско достојанство неприкосновено и да су сви дужни да га поштују и штите. Имајући то у виду, дискриминишуће и неуставне су све одредбе правних аката које на било који начин задиру у нечије достојанство, што је неспорно случај са одредбама члана 280 и 281. овог закона. Уколико лице које је нпр. у судском поступку побило одлуке послодавца којима је добио отказ-изгубио службу на начин који послодавац сматра нечасним, основом ових одредби послодавац може да му спречи враћање у војну службу, а онда је више него јасно да се у том случају ради о дискриминацији због личног својства и неуставном ускраћивању нечијих људских права и слобода на темељима одузимања достојанства. Поред тога, из свега се намеће питање, ко је тај ко некоме може да задире у људско достојанство давањем епитета нечасног човека.

То би друштво у коме живимо изједначило са фашизмом и временом Другог светског рата, у коме су нпр. Жидовима пришивали жуте траке и називали их људима мање вредним и достојним од осталих. Надамо се да не тежимо таквом друштву и таквим вредностима.

2. Надлежност за решавање о престанку службе у Војсци Србије

Члан 291.

Министар одбране или лице које он овласти решава о престанку службе:

- 1) официра у Министарству одбране и Војсци Србије,*
- 2) подофицира у Министарству одбране,*
- 3) професионалног војника у Министарству одбране,*
- 4) војног службеника.*

Начелник Генералштаба или лице које он овласти решава о престанку службе:

- 1) подофицира у Војсци Србије;*
- 2) професионалних војника у Војсци Србије.*

Примедба:

Још један већ виђен чин развлашћивања Генералштаба и струке. Зашто Начелник Генералштаба не би одлучивао о стањима у служби официра, а тако и о њиховом престанку службе, бар до чина капетана прве класе или мајора. Ако је тај човек на челу најстручнијег и највишег органа Војске Србије и иза Председника Републике други који командује војском, онда је јасно да мора имати овлашћења да одлучује и о стањима у служби официра који су под његовом командом, а не да то чине политичке и нестручне личности. Министар је сервис Војсци Србије и део њене цивилне контроле, а не њен директор, тим пре што су Министарство одбране и Војска Србије две различите државне институције.

X. НАДЛЕЖНОСТ ЗА РЕШАВАЊЕ У УПРАВНИМ СТВАРИМА

1. Стварна надлежност

Члан 292.

Ако законом или прописом донетим на основу закона није одређена надлежност другог лица, за решавање о управним стварима у првом степену стварно је надлежан старешина команде, јединице или установе Војске Србије на положају команданта бригаде или старешина њему равног или вишег положаја.

Начелник Генералштаба за решавање у управним стварима може одредити и старешину на положају команданта батаљона, њему равног или вишег положаја.

О жалби против решења старешине из ст. 1. и 2. овог члана решава старешина команде, јединице или установе Војске Србије непосредно претпостављен старешини који је донео првостепено решење.

Жалба професионалног припадника Војске Србије против аката о премештају, постављењу, стављању на располагање и удаљењу од дужности не задржава њихово извршење.

Примедба:

У мирнодопским условима, мора се омогућити суспензивно дејство жалбе на акт којим се одлучује о стању у служби и правима из радног односа. Не постоји ниједан оправдан разлог да се у миру не омогући да жалба одложи извршење аката о премештају, постављењу, стављању на располагање, удаљењу од дужности. Суспензивним дејством жалбе на неки од ових аката спречава се и настајање штете и злоупотреба по војску и њену службу, јер лице не би напустило дужност на којој се налази док се не одлучи по његовој жалби која, ако је основана, заправо спречава да се комликује са поступком враћања нпр. премештеног лица на дужноста са које је премештено и свима стварају непотребни трошкови. Такође, врло је дискутабилно да ли се у мирнодопским условима премештај на друго радно место има извршавати актом који има карактер наредбе. По мишљењу синдиката, тај акт би у мирнодопским условима требао да буде решење, а у рату или сличном стању наредба која се одмах и беспоговорно извршава.

XI. СИНДИКАЛНО ОРГАНИЗОВАЊЕ И ДЕЛОВАЊЕ У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

1. Опште одредбе

Члан 295.

Професионални припадници Војске Србије и други запослени у Министарству одбране имају право на синдикално организовање и деловање у Министарству одбране и Војсци Србије, у складу са законом.

Синдикално организовање и деловање у Министарству одбране и Војсци Србије мора бити у складу са правилима војне службе.

Примедба:

Ово су неуставне одредбе које на најгрубљи начин крше права синдиката и запослених утврђена ратификованим конвенцијама МОП бр. 87, 98 и 135 као и Европском социјалном повељом о којој је Србија донела закон. Свакоме ко имало зна нешто о праву, јасно је да су правила у хијерархији правних аката далеко испод Устава, међународних конвенција и закона. Правило службе у војсци је интерни акт војске (у случају синдиката послодавца) и као такав не може и не производи ама баш никакво правно дејство на било кога ко није део војске. Синдикати су правна лица у сваком смислу независна, како од послодавца тако и од других државних органа. Регистар синдиката води се у Министарству за рад, а системски закон који уређује и прописује права синдиката је Закон о раду, а не неки други закони. С тим у вези потпуно је јасно да Закон о Војсци Србије не може да садржи никакве одредбе које задиру у слободу и права синдиката као независних правних лица која нису под ингеренцијом војске. Наметањем синдикатима интерних правила послодавца, како је то овде случај, грубо се задира у независност синдиката што не допушта Устав нити иједан ратификован међународни уговор закључен на ту тему.

2. Права синдиката

Члан 297.

Синдикат има право на обезбеђивање техничко - просторних услова, у складу са просторним и финансијским могућностима Министарства одбране, као и на омогућавање приступа подацима и информацијама неопходним за обављање синдикалних активности, у складу са законом.

Техничко-просторни услови за обављање активности синдиката утврђују се споразумом Министарства одбране и синдиката.

Члан 298.

Синдикат има право да буде обавештен од стране Министарства одбране о економским и радно-социјалним питањима од значаја за положај запослених, односно чланова синдиката, у складу са законом.

3. Дужност послодавца

Члан 299.

Министарство одбране је дужно да запосленом који је члан синдиката на име синдикалне чланарине одбије износ од плате на основу његове писмене изјаве и да тај износ уплати на одговарајући рачун синдиката.

Примедба на члан 297; 298 и 299:

Потпуно беспредметне одредбе које су већ садржане у системском Закону о раду, тачније које су преписане из овог закона, који се сходно примењује и на синдикате који окупљају запослене у Војсци Србије. Одредба члана 299 нпр. садржана је у Закону о раду у члану 207. Нејасна је сврха ових одредби у предмету Закона о ВС.

4. Дужност синдиката

Члан 300.

Синдикат је дужан да Министарству одбране достави:

- 1) статут, у року од осам дана од дана доношења;*
- 2) акт о упису у регистар, у року од осам дана од пријема акта од органа надлежног за упис синдиката у регистар;*
- 3) одлуку о избору председника и чланова органа синдиката, у року од осам дана од дана избора;*
- 4) измене, односно допуне статута и одлука из тачке 3) овог става, у року од осам дана од дана измене, односно допуне.*

Примедба:

У чему је аутор ове одредбе нашао правни или било који други основ кад је прописао да је синдикат дужан да све ово доставља Министарству одбране, кад је опште познато да се регистар синдиката води у Министарству рада, а не у Министарству одбране. Синдикат је у складу са чланом 208. Закона о раду дужан да послодавца обавештава о битним променама од значаја за послодавца и ништа више од тога. Шта има послодавац са статутом синдиката, осим ако нпр. не утврђује његову репрезентативност, а тај поступак и обавезе синдиката и послодавца опет јасно уређује и прописује Закона о раду. Да зло буде веће, једине прекршајне одредбе и казне у овом нацрту Закона о ВС, односе се управо на непоступање синдиката по овој обавези, што је преседан и апсурд.

5. Предмет и услови синдикалног деловања

Члан 301.

Предмет синдикалног деловања, односно синдикалних активности у Министарству одбране и Војсци Србије је унапређење и заштита професионалних, радних, економских и социјалних права и интереса професионалних припадника Војске Србије и других запослених у Министарству одбране.

Синдикално деловање, односно синдикалне активности из става 1. овог члана не могу се односити на:

- 1) управљање системом одбране,*
- 2) командовање и руковођење у Војсци Србије,*
- 3) састав, организацију и формацију Војске Србије,*
- 4) оперативне и функционалне способности Војске Србије,*
- 5) употребу и попуњу Војске Србије,*
- 6) учешће у мултинационалним операцијама,*
- 7) приправност и мобилизацију,*
- 8) опремање наоружањем и војном опремом,*
- 9) унутрашње односе у Војсци Србије,*
- 10) одлучивање о пријему, распоређивању, промени својства, постављењима, премештајима, унапређењу и престанку службе професионалних припадника Војске Србије и других запослених.*

Примедба:

Ове одредбе су скандалозне, неуставне и супротне међународним уговорима признатим од Србије. Јасно је да аутор ових одредби или нема знања о појму синдиката или нема добру намеру. Појам синдиката уређен је системским законом, а то је Закон о раду који у члану 6. јасно даје дефиницију синдиката па је нејасно зашто је појам синдиката, додуше прилично редукован уједно и предмет Закона о Војсци Србије. Ставом другим овог члана директно се задире и ограничавају права синдиката која се односе на заступање, представљање, унапређење, и заштиту професионалних, радних, економских, социјалних, културних права и других појединачних и колективних интереса запослених у Војсци Србије. Како ће синдикат заступати, представљати или унапредити радне, економске, социјалне и друге појединачне и колективне интересе запослених у ВС ако његово деловање не може да се односи на управљање системом одбране кад је то између осталог и руковођење и одлучивање о правима из радног односа што је и командовање и руковођење у Војсци Србије. Састав, организација и формација Војске Србије, је другим

речима систематизација радних места, а баш то и треба да буде предмет интересовања како запослених тако и синдиката који заступа њихове интересе. Употреба и попуна Војске Србије, је тема која се односи на број извршилаца на одређеним радним пословима и задацима код послодавца, а то је такође синдикална сфера интересовања, као и што је радно ангажовање запослених у иностранству кроз учешће у мултинационалним операцијама. Опремање наоружањем и војном опремом, итекако треба да је синдикална тема јер нпр. неиспитано наоружање које нема потребне атесте и сертификате ако се да на коришћење запосленима у Војсци Србије итекако може да угрози њихову безбедност на раду. Исто се односи на заштитне маске, другу заштитну и радну опрему, одећу, обућу и слично. Негативни унутрашњи односу у Војсци Србије, увек као последицу имају мобинг, а то је итекако предмет интересовања синдиката, као што је и одлучивање о пријему, распоређивању, промени својства, постављењима, премештајима, унапређењу и престанку службе професионалних припадника Војске Србије и других запослених.

Ако узмемо у обир све што је аутор ових одредби уградио у члан 301. јасно је да му је намера и циљ био да потпуно обесмисли синдикално удруживање запослених у Војсци Србије и да синдикати у Војсци Србије буду само мртво слово на папиру. Недостаје само да каже да је синдикат намењен искључиво да обезбеди зимницу и карте за биоскоп запосленима и ништа више.

Конвенција МОР бр. 87 коју је ратификовала Р. Србија, у члану 8. став 2. прописује да се националним законодавством не може наносити повреда нити исто примењивати на начин на који би се могла нанети повреда гаранција предвиђених овог конвенцијом. Такође, Устав јасно забрањује умањење већ достигнутог нивоа права, нити закон ни у ком случају не сме да утиче на суштину зајемченог права, па ако је у складу са досадашњом законодавном праксом, и правима синдиката из ратификоване конвенције МОР бр. 87, синдикатима у оружаним снагама Србије већ признато право да се синдикално организују под истим условима као и остали синдикати у Србији, јасно је да се тај достигнути обим и ниво права, сада новим законом не може умањивати, нарочито имајући у виду и гаранције прихваћене од Србије кроз конвенцију МОР бр. 87.

Члан 303.

Забрањено је коришћење синдикалног деловања, односно синдикалних активности у Министарству одбране и Војсци Србије у циљу остваривања политичких или других интереса представника или чланова синдиката, изузев интереса из члана 301. став 1. овог закона.

Примедба:

Неуставна одредба која озбиљно задире у слободу и омета и спречава суштину синдикалног деловања. Припадницима ВС није дозвољено да буду чланови политичких странака и то је неспорно, спорно је што се овде то право ускраћује синдикату на начин који није дозвољен Уставом и међународним конвенцијама. Са друге стране синдикат није политичка странка али итекако заступа и штити управо политичке интересе запослених. Такође, синдикат је независно правно лице и интересна организације која се ничим не може се условљавати и ограничавати у погледу остварења својих циљева, акционих планова и интереса. Власти су у складу са прихваћеним међународним уговорима, дужне да се уздржавају од сваког деловања којим би се на било који начин ускратила или

ометала слобода синдикалног деловања или управљања. Поред тога, овим законом нигде није дат нити је објашњен појам политике која је по дефиницији “учешће у доношењу одлука од значаја или интереса за одређену групу људи”. Дакле, политика није исто што и чланство у политичким странкама па у том смислу је ова одредба дискриминишућа и сачињена са искључивом намером да се ограничавају права и синдикалне слободе независног правног лица које није под ингеренцијом послодавца - војске. Такође, ратификоване конвенције МОП јасно кажу да активности синдиката као и удружења не могу бити обустављене нити организације распуштене административним путем, а за забрану рада неког удружења што се сходно примењује и на синдикате, надлежан је искључиво Уставни суд, а не извршна власт која у овом случају представља послодавца. Такође не постоји начин нити санкција која би се од стране Министарства одбране применила на синдикат као правно лице у случају да не поштује ову одредбу па је јасно да је она у потпуности беспредметна.

ХИИ. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 306.

Новчаном казном од 100.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако Министарству одбране не достави:

- 1) статут, у року од осам дана од дана доношења (члан 300. став 1. тачка 1);*
- 2) акт о упису у регистар, у року од осам дана од пријема акта од органа надлежног за упис синдиката у регистар (члан 300. став 1. тачка 2);*
- 3) одлуку о избору председника и чланова органа синдиката, у року од осам дана од дана избора (члан 300 став 1. тачка 3);*
- 4) измене, односно допуне статута и одлука, у року од осам дана од дана измене, односно допуне (члан 300. став 1. тачка 4).*

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Члан 307.

Новчаном казном од 150.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако приликом синдикалних активности користи, односно обележја и ознаке Министарства одбране, односно Војске Србије (члан 302. став 1).

Новчаном казном од 30.000 до 100.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 30.000 до 100.000 динара за прекршај из става 1. тачка 2) овог члана казниће се и физичко лице.

Члан 308.

Новчаном казном од 300.000 до 1.500.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако користи синдикално деловање, односно синдикалне активности у Министарству одбране и Војсци Србије у циљу остваривања политичких или других интереса представника или чланова синдиката (члан 303)

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и физичко лице.

Примедба:

Аутор овог нацрта закона предвидео је прекршаје и санкције само за синдикате који окупљају запослене у Војсци Србије, што јасно показује његову нескривену намеру да на нагрубли начин, грубо кршећи од Србије ратификоване међународне уговоре МОР и ЕУ, омета и спречава синдикално деловање запослених у Војсци Србије. Обавеза да синдикат Министарству одбране као послодавцу доставља своја интерна акта и све оно што је наведено у члану 300 овог нацрта закона, нема утемељење нити основ у било каквим правним актима. Са друге стране, аутор овог неуставног и накарадног нацрта закона, могао је бар у једној одредби да пропише прекршај за старешине у Војсци Србије и руководиоце у Министарству одбране који несавесно врше службу, који мобингују запослене, који им ускраћују права прописана и гарантована Уставом и законима као и који од припадника ВС траже да поступају противно закону и прописима. За оне који све ово чине у војсци, а у пракси се показало да их има, никад нико није прописао прекршајну одговорност нити санкције што јасно показује да администрација која је израдила овај нацрт Закона о Војсци Србије, ни у назнакама није имала намеру да законодавством спроводи и штити оно што је Србија као држава прописала својим Уставом и прихватила кроз бројне међународне уговоре.

Имајући у виду све овде наведене образложене примедбе, овакав нацрт Закона о Војсци Србије, најмање личи на закон и као такав не би смео да доживи даљу имплементацију и опстанак у правном поретку Републике Србије, јер је више него јасно да би "уколико угледа светло дана" нанео несагледиву штету њеном уставном поретку и угледу, као и у угледу Војске Србије у земљи и свету.

За Војни синдикат Србије

Новица Антић, председник

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, slanted strokes, positioned to the right of the official stamp.